

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamiseksi ja eräksi muiksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annettua lakia sekä rahoitusvakaustaviranomaisesta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on turvata Rahoitusvakaustaviraston toiminnan rahoitus pitkällä aikavälillä ottaen huomioon virastolle lainsäädännössä vuonna 2022 osoitetut uudet tehtävät säätämällä riittävästä viraston hallintomaksujen enimmäismäärästä. Lisäksi muutoksia esitetään hallintomaksujen määräytymiseen yhteenliittymien osalta, yritysjärjestelytilanteiden sekä maksuvelvollisuuden päättymiseen liittyvien tilanteiden osalta.

Lisäksi rahoitusvakaustaviranomaisesta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset mahdollisuudesta hakea oikaisua viraston automaattisen päätöksenteon avulla annettuun päätökseen ja tehtäisiin muut tarvittavat muutokset, joilla huomioitaisiin hallintolain automaattista asian ratkaisua koskevat uudet säännökset. Rahoitusvakaustaviraston ylijohdajan kelpoisuusvaatimuksia koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin ja siitä poistettaisiin ylijohdajan kahden toimikauden rajoitus. Lisäksi lakeihin tehtäisiin muita teknisiä muutoksia sekä eräitä kriisinratkaisua ja talletussuojaa koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyviä täsmennyksiä.

Esityksellä ehdotetaan lisäksi muutettavan lakia luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta. Näillä muutoksilla pannaan tarvittavilta osin täytäntöön kriisinratkaisua koskevan direktiivin muutokset, joista on säädetty Daisy Chain -vähennysjärjestelmää koskevassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/2036. Muutokset koskevat ainoastaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviltä luottolaitoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024. Ehdotettu rahoitusvakaustaviranomaisesta annetun lain 5 luvun 20 §:n kumoaminen ja 7 luvun 6 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1.11.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Rahoitusvakausviraston hallintomaksujen tausta ja hallintomaksulain muutosten valmistelu	3
1.2 Daisy Chain -vähennysjärjestelmää koskevan asetuksen tausta ja valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta	4
2.2 Laki rahoitusvakausviranomaisesta	7
3 Tavoitteet	8
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	9
4.3 Daisy Chain -asetuksen pääasiallinen sisältö ja vaikutukset.....	13
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	14
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	14
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	15
6 Lausuntopalaute	16
7 Säännöskohtaiset perustelut	17
7.1 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta	17
7.2 Laki rahoitusvakausviranomaisesta	19
7.3 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta	24
8 Lakia alemman asteinen sääntely	25
9 Voimaantulo	25
10 Toimeenpano ja seuranta	25
11 Suhde talousarvioesitykseen.....	25
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	26
LAKIEHDOTUKSET	28
1. Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta.....	28
2. Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta.....	30
3. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 b ja 10 §:n muuttamisesta.....	33
LIITE	35
RINNAKKAISTEKSTIT	35
1. Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta.....	35
2. Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta.....	42
3. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 b ja 10 §:n muuttamisesta.....	46

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Rahoitusvakausviraston hallintomaksujen tausta ja hallintomaksulain muutosten valmistelu

Rahoitusvakausvirasto (jäljempänä *virasto*) on valtiovarainministeriön hallinnonalalle kuuluva virasto, joka toimii kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena rahoitusmarkkinoiden vakauden varmistamiseksi ja taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnan uudelleenjärjestelemiseksi. Rahoitusvakausvirasto toimii myös kansallisena talletussuojasta vastaavana viranomaisena ja hallinnoi valtion talousarvion ulkopuolista rahoitusvakausrahaa, joka koostuu kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta. Lisäksi virastolla on arvopaperikeskuksen ja keskusvastapuolten kriisitilanteiden hallintaan ja niihin varautumiseen liittyviä tehtäviä.

Valtioneuvoston ajankohtaissselonteossa (VNS 1/2022)¹ kuvatulla tavalla Suomen ja Itämeren alueen nopeasti tapahtuneen turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksen vuoksi virastolle säädettiin 8.7.2022 eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoituslalla annetulla lailla (666/2022) uusi tehtävä päivittäismaksamisen jatkuvuutta turvaavan huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä. Huoltovarmuustilijärjestelmä turvaa yhteiskunnan kriittiseen infrastruktuuriin kuuluvien rahoituspalvelujen toimivuutta ja mahdollistaa päivittäismaksut, kuten tilisiirrot, korttimaksut ja käteisen noston ja talletuksen normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Viraston uusi tehtävä on jäljempänä luvussa 2.1 kuvatuin tavoin lisännyt merkittävästi viraston toimintamenoja. Voimassa olevan hallintomaksulain mahdollistama hallintomaksujen enimmäismäärä ei riitä kattamaan viraston tulevia kustannustarpeita. Virastolle säädetyin uuden tehtävän toteuttamiseksi ja viraston uskottavan toiminnan turvaamiseksi kriisinratkaisu- ja talletussuojaviranomaisena sekä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä viraston hallintomaksulain maksuperusteita olisi tarpeen korottaa tasolle, joka turvaisi viraston tehtävien hoitamisen edellyttämän rahoituksen myös tulevaisuudessa. Erityisesti viraston kriisinratkaisutehtävät huomioiden on tarpeen säilyttää viraston toimintamenojen ja hallintomaksujen enimmäismäärän välinen liikkumavara, joka laissa on ollut ennen huoltovarmuustilijärjestelmää, jotta mahdollisiin ennakoimattomiin rahoitustarpeisiin voidaan myös jatkossa vastata. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä *kriisinratkaisudirektiivi*) 3 artiklan 8 kohdassa edellytetään jäsenvaltion varmistavan, että kriisinratkaisuviranomaisella on kriisinratkaisutoimien soveltamiseen riittävät voimavarat ja toimintakapasiteetti. Lisäksi Kansainvälinen valuuttara-

¹ Ajankohtaissselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta VNS 1/2022, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163999>

hasto on Suomesta vuonna 2022 tekemässään Financial Sector Assessment Program -arviossaan² (FSAP) suosittanut, että ministeriön tulee turvata rahoitusmarkkinaviranomaisten riittävät resurssit velvoitteidensa hoitamiseen.

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esityksen valmistelun aikana sidosryhmille järjestettiin kuulemistilaisuus sekä kirjallinen lausuntomenettely. Lausuntopyyntö, lausuntotiivistelmä ja muut hankkeen asiakirjat ovat saatavilla julkisessa verkkopalvelussa.³

1.2 Daisy Chain -vähennysjärjestelmää koskevan asetuksen tausta ja valmistelu

Komissio antoi 27.10.2021 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 ja direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse usean kriisinratkaisuviranomaisen malliin perustuvan kriisinratkaisustrategian piiriin kuuluvien maailmanlaajuisen järjestelmän kannalta merkittävien laitosten ryhmien vakavaraisuuskohteista ja omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen kattamiseen hyväksyttävien instrumenttien välilliseen merkitsemiseen käytettävästä menetelmästä.⁴ Valtioneuvosto antoi ehdotuksesta kirjelmän eduskunnalle tunnuksella E 125/2021 vp⁵ sekä myöhemmin tunnuksella U 72/2021 vp⁶ niin sanotun Basel III –standardien täytäntöönpanoa koskevan ehdotuksen yhteydessä. Eduskunnan talousvaliokunta antoi valtioneuvoston U-kirjelmään liittyen lausuntonsa tunnuksella TaVL 55/2021 vp⁷ ja suuri valiokunta lausuntonsa tunnuksella SuVL 6/2021 vp⁸.

Euroopan Unionin neuvosto saavutti yhteisymmärryksen ehdotuksesta pysyvien edustajien komiteassa 21.12.2021 ja Euroopan parlamentti 2.2.2022. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/2036 asetuksen (EU) N:o 575/2013 ja direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta (*Daisy Chain -vähennysjärjestelmää koskeva asetukset*) annettiin 19.10.2022.⁹ Asetuksessa säädetty muutokset kriisinratkaisudirektiiviin edellyttävät kansallista täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanon edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta

Rahoitusvakausviraston rahoitus

Edellä luvussa 1 kuvatulla tavalla virastolle säädettiin vuonna 2022 uusi tehtävä rahoitusalan kriittisen infrastruktuurin turvaamisen kannalta tärkeän huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä. Huoltovarmuustilijärjestelmän perustamiskustannukset katettiin valtion varoista vuoden

² IMF Country Report No. 23/39, sivu 9, suositus 3. <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023/01/20/Finland-Financial-System-Stability-Assessment-528426>

³ Hankeikkuna <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM019:00/2023>

⁴ COM 2021/665 Final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52021PC0665>

⁵ E 125/2021 vp https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopajaasia/Sivut/E_125+2021.aspx

⁶ U 72 /2021 vp https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kirjelma/Sivut/U_72+2021.aspx

⁷ TaVL 55/2021 vp https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/TaVL_55+2021.aspx

⁸ SuVL 6/2021 vp https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/SuVL_6+2021.aspx

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/2036

2022 valtion neljännessä lisätalousarviossa erikseen varatulla määrärahalta. Viraston toiminnasta aiheutuvat kulut, sisältäen myös huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitokustannukset, katetaan Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014, jäljempänä *virastolaki*) 2 luvun 8 §:n mukaan luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä kerättävinä maksuina, joista säädetään Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetussa laissa (1197/2014, jäljempänä *hallintomaksulaki*). Viraston uusi lakisääteline tehtävä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä on edellyttänyt lisäresursseja virastossa sekä aiheuttanut merkittäviä järjestelmän ylläpitoon ja kehitykseen liittyviä kustannuksia. Tästä syystä viraston kokonaistoimintamenot ovat kohonneet. Huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpito ja kehitys edellyttävät merkittäviä panostuksia myös tulevina vuosina. Voimassa olevan hallintomaksulain mahdollistama hallintomaksujen enimmäismäärä ei riitä kattamaan viraston tulevia kustannustarpeita. Viraston toiminnan ja yhteiskunnan toimivuuden kannalta kriittisen päivittäismaksamisen turvaamiseksi häiriötilanteissakin hallintomaksulain mukaisten maksujen enimmäismäärää tulisi korottaa.

Voimassa olevan hallintomaksulain mukaan maksuvelvollisilta peritään joko perusmaksu tai perusmaksun ja suhteellisen maksun yhdistelmä. Perusmaksu on arvopaperikeskuksella 25 000 euroa, keskusvastapuolilla 100 000 euroa, keskusvastapuolen määräytososapuolilla 10 000 euroa ja muilla maksuvelvollisilla 1 000 euroa. Perusmaksuina kerätään vuosittain yhteensä noin 128 000 euroa. Suhteellinen maksu on talletuspankeille ja luottoyhteisöille 0,0008 prosenttia taseen loppusummasta, ulkomaisten luottolaitosten sivuliikkeille 0,0002–0,0006 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta ja kotimaisille ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksille 0,03 prosenttia liikevaihdosta. Hallintomaksujen mahdollinen enimmäismäärä riippuu näin ollen maksuvelvollisten taseesta ja liikevaihdosta. Voimassa oleva hallintomaksulaki mahdollistaa yhteensä enimmillään noin 6,5 miljoonan euron hallintomaksujen perimisen maksuvelvollisilta yritysten vuoden 2021 tilinpäätöstiedoilla laskettuna.

Rahoitusvakuusviraston määrärahat päätetään normaalisti valtion kehys- ja talousarvioprosesseissa. Talousarvion perusteella virasto määrittelee mahdollisen maksujen alentamiskertoimen ja samalla kunkin maksuvelvollisen todellisen vuosittaisen maksurasitteen suhteessa lain mukaiseen hallintomaksujen enimmäismäärään. Vuonna 2022 virasto peri hallintomaksuja yhteensä 3,37 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 hallintomaksuja tullaan perimään arviolta 5,89 miljoonaa euroa. Viraston talousarviossa vahvistetut toimintamenot kuluvana vuonna ovat 6,17 miljoonaa euroa, joka katetaan hallintomaksujen lisäksi edelliseltä vuodelta siirtyneillä erillä.

Viraston kustannukset tulevat ylittämään voimassa olevan hallintomaksulain mahdollistaman maksujen enimmäismäärän vuonna 2024. Hallintomaksulain mukaisten maksujen enimmäismäärä ei siis tule riittämään viraston toimintamenojen kattamiseksi. Kehyspäätöksen mukaan viraston toimintamenot ovat noin 6,91 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja 6,95 miljoonaa euroa vuonna 2025. Näiden lisäksi huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitoon liittyen on odotettavissa 1,138 miljoonan euron lisäkustannus vuodesta 2024 alkaen, mitä ei ole ehditty huomioimaan kehyspäätöksen luvuissa. Lisäys esitetään vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Viraston todelliset menot tulevat näin ollen todennäköisesti olemaan 8,05 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja 8,09 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Vuosi	2023	2024	2025	2026	2027
Viraston talousarviossa /kehyksessä vahvistetut toimintamenot	6 173 000 €	6 910 000 €	6 949 000 €	6 649 000 €	6 629 000 €

Talousarvioesityksessä esitettävät arvioidut lisäkustannukset		1 138 000 €	1 138 000 €	1 138 000 €	1 138 000 €
Viraston arvioidut kokonaiskustannukset	6 173 000 €	8 048 000 €	8 087 000 €	7 787 000 €	7 767 000 €

Taulukko 1: Arvio Rahoitusvakausviraston toimintamenoista

Yritysjärjestelyiden huomioiminen hallintomaksuissa

Voimassa oleva hallintomaksulain 3 § sisältää säännöksen siitä, miten yritysjärjestelyt tulisi huomioida maksuvelvollisten hallintomaksujen määrissä. Säännöksen soveltamisessa on havaittu haasteita. Voimassa olevan säännöksen mukaan maksuvelvolliselle määrättävän suhteellisen hallintomaksun määrässä huomioidaan maksuvelvolliseen sulautuneen yrityksen tai sen vastaanottaman yrityksen taseen loppusumma tai liikevaihto tai maksuvelvollisesta jakautuneen yrityksen suhteellinen osuus taseen loppusummasta tai liikevaihdosta. Yritysjärjestely huomioidaan maksun suuruudessa yritysjärjestelyn tapahtumahetken ja kalenterivuoden päättymisen väliseltä ajalta. Yritysjärjestelyillä ei ole vaikutusta hallintomaksujen kokonaiskertymään, vaan ainoastaan maksujen jakautumiseen maksuvelvollisten välillä. Yritysjärjestelypykälää sovelletaan sinä vuonna, jona yritysjärjestely toteutetaan ja seuraavana vuonna yritysjärjestelyn vaikutukset tulevat huomioiduksi normaalisti osana maksuvelvollisen taseen tai liikevaihdon määrää.

Voimassa oleva hallintomaksulain 7 § huomioi tilanteet, joissa toimija tulee esimerkiksi yritysjärjestelyn kautta uudeksi maksuvelvolliseksi kesken vuoden tai poistuu maksuvelvollisuuden piiristä. Kesken vuoden uudeksi maksuvelvolliseksi tulleen osalta hallintomaksu määrätään vain maksuvelvollisuuden alkamisen jälkeiseltä ajalta, loppuvuoden osalta. Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken vuoden esimerkiksi yritysjärjestelyn johdosta, tälle palautetaan jo peritty, loppuvuoden maksuosuus.

Voimassa olevan yritysjärjestelysäännöksen merkitys on käytännössä ollut vähäinen. Viraston käsiteltäväksi on tullut vuosittain keskimäärin 24 kappaletta yritysjärjestelyn perusteella tehtävää hallintomaksun muutosta. Vuonna 2022 tapahtuneissa yritysjärjestelyissä keskimääräinen hallintomaksun määrän muutos on ollut 465 euron alennus hallintomaksuun. Tarkasteltavien muutosten mediaani on 551 euron alennus hallintomaksuun. Säännöksen vaikutusta yritysten hallintomaksuihin on kuvattu tarkemmin esityksen luvussa 4.2. Virastolle nykyinen säännös aiheuttaa lisätyötä ja erillistä selvitystä eikä sillä ole käytössä kaikkia tietoja, joita yritysjärjestelyiden huomioiminen maksujen määräämisessä edellyttää. Vastaavan tapainen säännös on myös Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (879/2008). Finanssivalvonta on havainnut vastaavia haasteita yritysjärjestelyiden huomioimisessa valvontamaksujen osalta.

Hallintomaksulain 3 §:n 2 momentti käsittelee liiketoiminnan luovutusta. Kun kyseessä on liiketoimintakaupan seurauksena syntyvä liiketoiminnan luovutus, siirrettävälle liiketoiminnalle ei ole olemassa tasetta tai liikevaihtoa, jonka perusteella hallintomaksu voitaisiin laskea. Näin ollen 2 momentin soveltaminen on virastolle käytännössä mahdotonta, sillä hallintomaksun laskentaperusteena käytettäviä tunnuslukuja ei ole sen saatavilla. Hallintomaksulaki ei sisällä maksuvelvollisille ilmoitusvelvollisuutta yritysjärjestelyistään, joten virasto ei myöskään saa tällä hetkellä tietoa kaikista maksuvelvollisten yritysjärjestelyistä.

Hallintomaksulain 3 §:n 3 momentissa yritysten jakautumistilanteiden maksujen sääntelyssä käytetään nettovarallisuuden käsitettä, joka tarkoittaa yrityksen varojen ja velkojen erotusta. Nettovarallisuus ei siis määräydy liikevaihdon tai taseen loppusumman suhteessa. Lain 2 §:n 3 momentin mukaan hallintomaksu lasketaan kuitenkin joko taseen loppusumman tai liikevaihdon mukaan. Näin ollen ei voida pitää perusteltuna, että yritysjärjestelytapauksessa nettovarallisuus vaikuttaa hallintomaksun suuruuteen. Virasto ei lisäksi tällä hetkellä saa tietoa jakautuneen yrityksen nettovarallisuudesta suoraan mistään. Virasto on käyttänyt tarvittaessa verottajalta saatua lukua, joka on vahvistettu maksuvelvolliselta laitokselta.

2.2 Laki rahoitusvakausviranomaisesta

Myös virastolaissa on soveltamiskäytännössä havaittu joitakin puutteita ja sääntelyn päivitystarpeita muiden muassa viraston ylijohtajaa, rahoitusvakausrahaston hallituksen jäsenten asiantuntemusta ja rahaston sijoitustoimintaa sekä automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyn osalta.

Voimassa olevan virastolain 2 luvun 1 §:n mukaan Rahoitusvakausviraston ylijohtajan toimikaudet on rajoitettu kahteen perättäiseen toimikauteen. Muiden virastojen ylijohtajien osalta vastaavaa toimikausien rajoitusta ei ole. Virastojen johtoa koskevan sääntelyn yhdenmukaistamiseksi ylijohtajan kausia koskeva rajoitus olisi syytä poistaa. Säännös sisältää lisäksi valittavalle ylijohtajalle asetettavat kelpoisuusvaatimukset. Nämä vaatimukset ovat osin päällekkäisiä ja ristiriitaisia valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:ssä säädettyjen, virastojen päällikköihin yleisesti sovellettavien kelpoisuusvaatimusten kanssa. Viraston ylijohtajan kelpoisuusvaatimuksia olisi tarpeen tältä osin muuttaa yhdenmukaisemmiksi valtion virkamieslaissa säädettyjen vaatimusten kanssa.

Voimassa oleva virastolain 3 luvun 4 §:n 1 momentti ei aseta erityisiä vaatimuksia rahoitusvakausrahaston hallituksen jäsenille. Rahaston hallitus päättää kuitenkin muun muassa rahaston varojen sijoitustoiminnan ohjaamisesta, ja riittävä asiantuntemus sijoitustoiminnasta ja riskienhallinnasta olisi perusteltavaa. Muilta vastaavaa sijoitustoimintaa harjoittavien rahastojen, kuten Keva ja valtion eläkerahasto, hallituksilta vaaditaan muun muassa sijoitustoiminnan asiantuntemusta ja hallituksen jäseniltä hyvämaineisuutta.

Voimassa oleva virastolain 5 luvun 14 §:n 5 momentti talletussuojarahaston varojen käytöstä kriisinratkaisun rahoittamisessa sisältää virheitä. Säännöksellä on pantu tähtäntöön kriisinratkaisudirektiivin 109 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta. Säännöksessä viitataan virheellisesti konkurssimenettelyssä käytettävään kriisinratkaisurahastoon, vaikka kriisinratkaisurahastoa ei voida käyttää konkurssimenettelyssä. Ainoastaan talletussuojarahastoa voidaan mahdollisesti käyttää konkurssimenettelyjen yhteydessä. Säännös on lisäksi direktiivin sanamuoto huomioiden liian suppea talletussuojarahaston tappioiden määrittelyn osalta rajaten tappiot pelkästään kerättviin talletussuojamaksuihin, vaikka rahasto on voinut käyttää kriisinratkaisun rahoituksessa myös muita varoja. Lisäksi säännöksessä on virheellisesti todettu, että viraston tulisi siirtää talletussuojarahastoon talletussuojamaksujen nettotappioista lasketun osuuden ja konkurssimenettelyssä kriisinratkaisurahastosta maksettavan määrän erotus. Virastolla ei ole toimivaltuutta siirtää EU:n kriisinratkaisurahastosta varoja. Edellä mainitut virheet tulisi korjata ja säännös muokata vastaamaan paremmin sitä koskevan direktiivin sisältöä.

Voimassa oleva virastolain 5 luvun 20 § sisältää säännöksen viraston mahdollisuudesta antaa automaattisia talletussuojakorvausten maksatuspäätöksiä. Hallintolakiin (434/2003) on lisätty uusi 8 b luku, jossa säädetään viranomaisten automaattisesta päätöksenteosta ja sen edellytyksistä. Hallintolakiin lisätyn yleissäännöksen johdosta asiaa koskevalle erityissäännökselle viras-

tolaissa ei ole enää tarvetta. Hallintolain uusista säännöksistä johtuen virastolakiin tulisi kuitenkin lisätä mahdollisuus hakea oikaisua päätökseen, jonka virasto on antanut automaattisessa tietojenkäsittelyssä talletussuojakorvausten maksatuksesta. Asiaa on tarkemmin kuvattu esityksen luvussa 12.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on turvata Rahoitusvakausviraston toiminnan rahoitus pitkällä aikavälillä ottaen huomioon virastolle lainsäädännössä vuonna 2022 osoitetut uudet tehtävät. Tavoitteena on myös tehdä muita soveltamiskäytännössä tarpeelliseksi havaittuja täsmennyksiä ja korjauksia sääntelyyn sekä yhdenmukaistaa viraston ylijohantajaa koskevaa sääntelyä valtion virkamieslain sääntelyn kanssa.

Tavoitteena on lisäksi panna tarvittavilta osin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2036 niin sanottuun Daisy Chain -vähennysjärjestelmään liittyvät muutokset kriisinratkaisudirektiivin osalta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Hallintomaksulain mahdollistamaa hallintomaksujen enimmäismäärää esitetään korotettavan nykyisestä noin 6,5 miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon, mikä merkitsisi noin 85 prosentin korotusta. Todellinen maksuvelvollisilta perittävä hallintomaksu määräytyisi edelleen valtion talousarvioprosessissa määriteltyjen viraston todellisten toimintamenojen perusteella eikä siis tulisi nousemaan esitetyn korotuksen vastaavaa määrää. Hallintomaksulaissa säädettyjen maksuvelvollisten osalta maksujen muutosta ja sen vaikutusta on kuvattu tarkemmin esityksen luvussa 4.2.

Korotuksella pyritään pitkällä aikavälillä turvaamaan viraston suoriutuminen lakisäateisistä tehtävistään ja varmistamaan riittävä rahoituspuskuri mahdollisten ennakoimattomien kustannustarpeiden varalta. Hallintomaksuilla katetaan muiden muassa palkka-, hallinto- ja tietojärjestelmäkustannuksia, jotka ovat kasvaneet viime vuosina esimerkiksi huoltovarmuustilijärjestelmän käyttöönoton myötä. Viraston vuosien 2024–2026 arvioidut toimintamenot ovat noin 7,79–8,09 miljoonaa euroa. Esitetty korotus jättäisi näin ollen noin 4 miljoonan euron rahoituspuskurin tulevien vuosien ennakoimattomien rahoitustarpeiden tai toimintamenojen kasvun varalle. Rahoituspuskuri on edelleen katsottu tarpeelliseksi säilyttää erityisesti viraston kriisinratkaisutehtävien kannalta. Riittävän puskurin säätäminen on tarpeellista, jotta virasto pystyy tarvittaessa perimään hallintomaksuja esimerkiksi valtion lisätalousarviossa vahvistettujen ylläpitävien lisäkustannusten osalta nopeammin ilman, että hallintomaksulakia tarvitsee tapauskohtaisesti muuttaa.

Esityksellä toteutettaisiin lisäksi hallintolakiin lisättyjen julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevista säännöksistä aiheutuvat muutostarpeet. Virastossa tehdään automaattisia päätöksiä talletussuojakorvausten osalta. Virastolakia muutettaisiin siten, että tällaisiin automaattisiin päätöksiin olisi mahdollista hakea oikaisua. Lisäksi laista poistettaisiin automaattista päätöksentekoa koskeva nimenomainen pykälä, joka ei enää olisi tarpeen hallintolakiin tehtyjen lisäysten takia.

Rahoitusvakausviranomaisesta koskevaan lainsäädäntöön tehtäisiin myös muita luonteeltaan teknisiä selkeytyksiä ja täsmennyksiä. Yritysjärjestelyjen huomioimista hallintomaksujen

määräämisessä koskeva hallintomaksulain 3 § esitetään edellä luvussa 2.1 esitettyjen soveltamishaasteiden ja vähäisen merkityksen vuoksi poistettavan. Talletuspankkien yhteenliittymille esitetään määrättävän jatkossa yksi yhteinen hallintomaksu, niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos, mikä vastaisi talletussuojamaksuista säädettyä. Lisäksi sääntelyä selkeytettäisiin niiden tilanteiden osalta, jossa maksuvelvollisuus päättyy kesken vuoden.

Rahoitusvakausrahadon tilintarkastajaa koskevaa säännöstä laajennettaisiin koskemaan myös tilintarkastusyhteisöjä. Lisäksi ylijohtajan nimittämisen perusteita, toimikausia ja ylijohtajan sijaisen määräämistä yhdenmukaistettaisiin valtion virkamieslain kanssa. Rahoitusvakausrahadon hallitukselle asetettaisiin vaatimus riittävästä sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan asiantuntemuksesta ja hallituksen jäsenille vaatimus hyvämaineisuudesta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esitys liittyy vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitus käsitellä eduskunnassa sen yhteydessä. Esitys ei muuta talousarviossa asetettuja viraston menojen tai tulojen määrää tai sitä, mihin määrärahoja voidaan käyttää. Esitys korottaa sitä rajaa, joka hallintomaksuina voidaan maksuvelvollisilta enintään hallintomaksulain perusteella kerätä viraston talousarviossa vahvistettujen toimintamenojen kattamiseksi. Esityksen suhdetta talousarvioesitykseen on käsitelty tarkemmin luvussa 11.

Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Esitys vahvistaisi viraston kykyä hoitaa lakisäätteiset tehtävänsä ja kattaa niiden aiheuttamat kustannukset hallintomaksuin kuten nykyisinkin. Esitys turvaisi viraston toiminnan rahoituksen myös tulevana vuosina. Esitys ei suoraan korota viraston resursseja tai toimintamenoja, joista päätetään erikseen talousarvioprosessissa.

Esitetty hallintomaksujen enimmäistason korotus 12 miljoonaan mahdollistaisi sen, että virasto pystyy mahdollisessa pankkien kriisitilanteessa tekemään kaikki tarvittavat toimenpiteet, käyttämään tarvittavia ulkopuolisia asiantuntijapalveluja ja lisäämään tilapäisesti resursseja ilman, että hallintomaksulain mukainen maksujen enimmäismäärä tulisi rajoitteeksi kriisitilanteen hoitamisessa. Voimassa olevassa hallintomaksulaissa oli ennen virastolle säädettyä uutta huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitotehtävää noin kolmen miljoonan euron vara tällaisten äkillisten ennakoimattomien kustannustarpeiden varalta. Vastaava puskurivara katsotaan edelleen tarpeelliseksi. Tällainen puskurivaara viraston todellisten toimintamenojen ja hallintomaksulain mahdollistamien enimmäismaksujen välillä mahdollistaa nopeamman reagoinnin äkillisiin kustannustarpeisiin eikä tällöin tarvitse ryhtyä säätämään hallintomaksulain muutosta mahdollisessa kiireellisessä tilanteessa.

Esitetty muutos talletuspankkien yhteenliittymien yhdestä yhteisestä hallintomaksusta, jonka keskusyhteisö maksaisi virastolle ja jonka keskusyhteisö perisi jäsenluottolaitoksilta, vähentäisi viraston hallinnollista työtä maksujen määräämisessä. Virasto määrää tällä hetkellä hallintomaksun erikseen jokaiselle yhteenliittymään kuuluvalla jäsenluottolaitokselle ja keskusyhteisölle, yhteensä noin 169 kpl vuodessa. Jatkossa virasto voisi lähettää päätökset (3 kpl) vain keskusyhteisöille.

Esityksen 2. lakiehdotuksen 7 luvun 6 §:n 2 momentin muutos perustaisi uuden mahdollisuuden oikaisuvaatimusmenettelyyn. Menettely soveltuisi tilanteisiin, joissa virasto on antanut talletajille automaattisessa tietojenkäsittelyssä tuotetun talletussuojakorvausten maksatuspäätöksen. Uusi oikaisuvaatimusmenettely edellyttää virastossa iäriestelmä- ja menettelytapamuutoksia. Näihin liittyvät kustannukset ovat arviolta 38 000 euroa. Kustannukset on huomioitu vuoden 2023 I lisätalousarviossa. Automaattinen talletussuojakorvauspäätös annetaan vain tilanteessa, jossa talletuspankki on maksukyvytön ja virasto on tehnyt päätöksen talletussuojakorvausten maksamisesta. Talletussuojakorvauksena maksettava määrä perustuu pankista saatuihin tilitietoihin. Talletussuojakorvauspäätöksiä annetaan näin ollen vain poikkeuksellisessa tilanteessa, ja on epätodennäköistä, että maksatuspäätöksissä olisi merkittävästi oikaisua edellyttäviä virheitä. Virasto testaa säännöllisesti pankkien kykyä toimittaa oikeat tiedot ja siten pyrkii hallitsemaan ennakkollisesti oikaisua edellyttävien virheiden määrää. Korvaustilanteessa on kuitenkin odotettavaa, että virastolle tehtäisiin oikaisupyyntöjä, mikä aiheuttaisi lisätyötä siinä hetkessä. Tämän osalta ei kuitenkaan ole ennakolta tarpeen osoittaa virastolle lisäresursseja.

Taloudelliset vaikutukset yrityksiin

Hallintomaksulaisissa säädettyjä perusmaksujen ja suhteellisten maksujen mahdollista enimmäismäärää esitetään korotettavan nykyisestä noin 6,5 miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon eli noin 85 prosentilla nykyisestä tasosta. Vaikka enimmäismaksuihin suhteellinen muutos olisi prosentuaalisesti merkittävä, on taloudellisten vaikutusten osalta huomioitava, että maksujen euroääräiset muutokset olisivat varsin vähäisiä suhteessa maksuvelvollisten yritysten liikevaihtoon.

Kaikkien maksuvelvollisten 5 §:ssä säädettyjä perusmaksuja esitetään nostettavan samassa suhteessa. Tämä tarkoittaisi, että liikepankin, säästöpankin, säästöpankkiosakeyhtiön, osuuspankin, osuuspankkiosakeyhtiön, osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen ja muiden luottolaitosten osalta sekä talletuspankkien yhteenliittymän keskusvhteisön, luottolaitoksen omistusvhteisön, ulkomaisen ETA-luottolaitoksen A- tai B-luokkaan kuuluvan sivuliikkeen, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa (1194/2014) tarkoitettujen sijoituspalveluyrityksen tai kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen osalta perusmaksu nousisi 1 000 eurosta 1 850 euroon. Kaikilta maksuvelvollisilta talletuspankeilta perittäisiin näin ollen perusmaksuja vuosittain yhteensä 310 800 euroa, luottovhteisöiltä yhteensä 9 250 euroa, sivuliikkeiltä yhteensä 5 550 euroa ja sijoituspalveluyrityksiltä yhteensä 14 800 euroa. Arvopaperikeskuksen perusmaksu nousisi 25 000 eurosta 46 000 euroon. Keskusvastapuolen perusmaksu nousisi 100 000 eurosta 185 000 euroon ja keskusvastapuolen määräytösapuolen perusmaksu 10 000 eurosta 18 500 euroon. Keskusvastapuolia ei Suomessa tällä hetkellä ole. Esityksen mukaan perusmaksuina voitaisiin näin ollen periä kaikki edellä mainitut maksuvelvolliset huomioon ottaen yhteensä enintään 382 700 euroa. Korotus kasvattaisi perusmaksuina kerättäviä hallintomaksujen enimmäismäärää noin 165 700 eurolla nykyisestä.

Suhteellisten maksujen osalta esitetty korotus tarkoittaisi maksuvelvollisille, että talletuspankkien ja luottoyhteisöjen suhteellisen maksun mahdollinen enimmäismäärä nousisi 0,0008 prosentista 0,0015 prosenttiin taseen loppusummasta. Ulkomaisten ETA-luottolaitosten A-luokkaan kuuluvien sivuliikkeiden suhteellisen maksun enimmäismäärä nousisi 0,0002 prosentista 0,0004 prosenttiin laskennallisen taseen loppusummasta ja B-luokkaan kuuluvien sivuliikkeiden sekä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeiden osalta 0,0006 prosentista 0,0011 prosenttiin laskennallisen taseen loppusummasta. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettujen sijoituspalveluyritysten ja kolmannen maan sijoituspalveluyritysten osalta suhteellisen maksun enimmäismäärä nousisi 0,03 prosentista 0,056

prosenttiin liikevaihdosta. Suhteellisten maksujen yhteenlaskettu teoreettinen enimmäismäärä nousisi näin ollen yritysten vuoden 2021 tilinpäätöstiedoilla laskien 6,3 miljoonasta eurosta 11,8 miljoonaan euroon.

Esitettävien maksujen enimmäismäärien muutosten todellinen vaikutus yrityksille olisi kuitenkin edellä esitettyä alhaisempi. Todellinen perittävä hallintomaksu määräytyy valtion talousarvioprosessissa vahvistettujen viraston todellisten toimintamenojen perusteella. Vuonna 2023 hallintomaksuja peritään vahvistetun talousarvion mukaan kokonaisuudessaan 6,17 miljoonaa euroa. Edellä luvussa 2.1 kuvatuin tavoin viraston arvioidut toimintamenot ovat vuonna 2024 noin 8,05 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 noin 8,09 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa maksuvelvollisilta perittäviin maksuihin noin 30 prosentin korotusta vuoden 2024 osalta ja 31 prosentin korotusta vuoden 2025 osalta vuonna 2023 perittäviin hallintomaksuihin verrattuna.

Nyt käsiteltävänä olevan esityksen kanssa samaan aikaan on vireillä hallituksen esitys Finanssivalvonnan valvontamaksulain muuttamiseksi. Kyseinen esitys kohdistuu osin samoihin maksuvelvollisiin kuin hallintomaksulaki. Esitykset voivat yhdessä nostaa maksuvelvollisten näiden lakien mahdollistamaa maksujen enimmäismäärää yhteensä 21,8 prosentilla nykyisestä. On kuitenkin huomioitava, että kuten tämä esitys, myös Finanssivalvonnan valvontamaksulakia koskeva esitys korottaa lähinnä laissa säädettyä maksujen mahdollista enimmäismäärää.

Talletuspankkien yhteenliittymille esitetty yksi yhteinen hallintomaksu, jonka keskusyhteisö maksaisi virastolle ja jonka keskusyhteisö perisi jäsenluottolaitoksilta, muuttaisi yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten maksuvelvollisuutta suhteessa virastoon ja lisäisi yhteenliittymän keskusyhteisön hallinnollista työtä. Toisaalta muutos vähentäisi jäsenluottolaitosten hallinnollista työtä. Esityksen mukaan keskusyhteisön tulisi jakaa yhteenliittymälle määrätty yksi yhteinen hallintomaksu sen ja jäsenluottolaitosten kesken maksettavaksi 1. lakiehdotuksen 2 §:n 6 momentissa säädetyn mukaisesti. Esitetty muutos ei vaikuttaisi yhteenliittymään kuuluvan keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten maksujen keskinäiseen suuruuteen suhteessa toisiinsa. Esitetty muutos vastaa talletussuojamaksujen määräämisestä säädettyä ja menettelytapa on näin ollen myös keskusyhteisöille tuttu.

Yritysjärjestelyjä koskevan säännöksen kumoamisen vaikutusten yritysten hallintomaksujen määriin arvioidaan jäävän vähäisiksi. Vuonna 2022 yritysjärjestelysäännös vaikutti yhteensä 24 maksuvelvollisen hallintomaksuun. Suurin osa yritysjärjestelyistä oli yhteenliittymien sisäisiä järjestelyjä. Yritysjärjestelysäännös alensi vuonna 2022 enimmillään 7 500 euroa yksittäisen maksuvelvollisen hallintomaksua ja korotti sitä enimmillään noin 10 100 euroa. Keskimääräinen muutos oli noin 465 euroa. Yritysjärjestelysäännöksen kumoamisen jälkeen yritysjärjestelyn kohteena olevat yritykset eivät näin ollen saisi keskimäärin 465 euron alennusta hallintomaksustaan, joka niille voimassa olevan sääntelyn mukaan tulisi.

Taulukossa 2 on tarkasteltu yritysjärjestelysäännöksen keskimääräistä vaikutusta maksuvelvollisten hallintomaksuihin.

Vuonna 2022 yritysjärjestelyiden vaikutus keskimäärin:	Prosentuaalinen muutos	Euromääräinen muutos
Yksittäisiin maksuvelvollisiin (ml. yhteenliittymien jäsenpankit)	-28 %	-465,43 €

Yksittäisiin maksuvelvollisiin (pl. yhteenliittymien jäsenpankit)	-34 %	-1586,19 €
Yhteenliittymien jäsenpankkeihin	-26 %	-170,49 €
Yhteenliittymien maksuun yhteensä	-1 %	-1079,77 €

Taulukko 2: Vuonna 2022 tapahtuneiden yritysjärjestelyiden keskimääräinen vaikutus hallintomaksun suuruuteen

Yritysjärjestelyiden osalta on huomioitava, että järjestelyt eivät vaikuta hallintomaksujen yhteismäärään, vain siihen miten kokonaismäärä jakautuu maksuvelvollisten kesken. Siten yllä kuvattu vaikutusarvio jakautuisi käytännössä kaikkien maksuvelvollisten maksettavaksi alennuskertoimen kautta ja hallintomaksuja kerättäisiin yhtä paljon riippumatta siitä, huomioidaanko yritysjärjestelyt.

Yritysjärjestelysäännöksen kumoamisen vaikutusta maksuvelvollisiin lieventää se, että voimassa olevan lain 7 §:n 2 ja 3 momentti huomioi tilanteet, joissa yritys esimerkiksi yritysjärjestelyn johdosta tulee kesken vuoden maksuvelvollisuuden piiriin tai poistuu siitä, jolloin hallintomaksu tulee suoritettavaksi vain siltä osalta vuotta, kun se on ollut maksuvelvollinen. Käytännössä yritysjärjestelysäännöksen kumoaminen vaikuttaa näin ollen vain sellaisiin keskellä vuotta tapahtuviin yritysjärjestelyihin, joissa molemmat yritysjärjestelyn osapuolet ovat olleet maksuvelvollisia ennen yritysjärjestelyä ja säilyvät sellaisena yritysjärjestelyn jälkeenkin sekä liiketoiminnan luovutustilanteessa vastaanottavan maksuvelvollisen hallintomaksuun. Maksuvelvollinen ei tällöin saisi enää mahdollista hallintomaksun alennusta tai korotusta, kuten nykyisin. Tällöinkin maksuvelvolliset pystyvät halutessaan huomioimaan kesken vuoden tekemänsä yritysjärjestelyt ja niiden aiheuttamat muutokset hallintomaksuissa ja maksuosuuksien jakautumisessa keskinäisissä yritysjärjestelysopimuksissa.

Vaikutukset talletajiin

Esityksen 2. lakiehdotuksen 7 luvun 6 §:n 2 momentin muutos loisi tallettajille mahdollisuuden hakea muutosta viraston automaattisessa tietoienkäsittelyssä tuotettuun talletussuoiaikorvausten maksatuspäätökseen. Oikaisu käsiteltäisiin virastossa, ja sen hakeminen olisi tallettajille maksutonta. Oikaisumahdollisuus parantaa tallettajien perustuslaissa turvattua oikeusturvaa vahvistamalla oikeutta muutoksenhakuun.

Vaikutukset kansantalouteen

Esityksellä on kansantalouden ja julkisen talouden vakauden kannalta positiivisia vaikutuksia. Rahoitusvakausvirasto turvaa osaltaan rahoitusmarkkinoiden vakautta ja huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten päivittäismaksamisen palvelujen toimivuutta vakavissa häiriötilanteissa. Viraston ylläpitämä talletussuojarahasto suojaaa tallettajien talletuksia ja viraston kriisintarkkaisuvaltuudet edesauttavat ylläpitämään rahoitusvakautta pankkien mahdollisten kriisitilanteiden varalta. Riittävän rahoituksen turvaaminen on välttämätöntä viraston velvoitteiden suorittamiseksi ja tukee rahoitusvakauden valvonnan resurssointia, tehokkuutta ja uskottavuutta.

4.3 Daisy Chain -asetuksen pääasiallinen sisältö ja vaikutukset

Kriisinratkaisudirektiivin mukaan ryhmittymän sisäisen omia varoja ja vähentämiskelpoisia velkoja koskevien vaatimusten piiriin kuuluvat rahoitusvälineet on pidettävä kriisinratkaisumenettelyn kohteena olevan yhteisön eli tyypillisesti emoyrityksen omistuksessa. Tämän säännön tarkoituksena on ollut varmistaa, että tytäryhtiön tappio- ja pääomituskyvystä vastaa viime kädessä sen emoyritys eli kriisinratkaisumenettelyn kohteena oleva yhteisö. Asetuksessa (EU) 2022/2036 lisätään säännökset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista (*vakavaraisuusasetus*), joilla otetaan käyttöön Euroopan pankkiviranomaisen kehittämä niin kutsuttu Daisy Chain -vähennysjärjestelmä. Daisy Chain -vähennysjärjestelmän mukaan ryhmittymän sisäiset, kriisinratkaisumenettelyn kohteena olevalle yhteisölle erillisen väliyhteisön kautta liikkeeseen lasketut, MREL-kelpoiset rahoitusvälineet olisi vähennettävä kokonaan väliyhteisön omasta sisäisestä MREL-kapasiteetista. Väliyhtiön olisi siis vähennettävä hallussaan olevat sisäisen MREL-vähimmäisvaatimuksen kattamiseen hyväksyttävät instrumentit, jotka samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvat tytäryritykset ovat laskeneet liikkeeseen. Tällä pyritään varmistamaan, ettei sisäisen MREL-vaatimuksen täyttämiseen hyväksyttäviä varoja lasketa mukaan kahteen kertaan sekä väliyhtiön että sen alla olevien tytäryhtiöiden vaatimuksen täyttämiseen. Ja toisaalta, että kriisinratkaisun näkökulmasta tappiot siirtyvät ylöspäin ja pääoma alaspäin riittävästi kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen ja tytäryritysten välillä.

Lisäksi vakavaraisuusasetuksessa tarkennetaan maailmanlaajuinen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten (*G-SII*) sääntelyä koskien kriisinratkaisustrategioita, joissa kriisinratkaisutoimenpiteet kohdistetaan useampaan kuin yhteen ryhmään kuuluvaan yhteisöön (*MPE-kriisinratkaisustrategia*). *G-SII*-laitoksille, joilla on *MPE*-kriisinratkaisustrategia, tulisi laskea riskiperusteinen MREL-vaatimus ja kriisinratkaisudirektiivin 45d artiklan 4 kohdan mukainen MREL-vaatimuksen lisävaatimus sekä jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle *MPE*-kriisinratkaisustrategian mukaan, että sellaisella teoreettisella oletuksella, että vain yksi ryhmittymään kuuluva EU:ssa emoyhtiönä toimiva yhteisö olisi kriisinratkaisun kohteena (*SPE-kriisinratkaisustrategia*). Muutossäädöksissä täsmennetään, että laskelmissa huomioidaan myös *G-SII*-laitoksen kolmannessa maassa sijaitsevat tytäryhteisöt. Kriisinratkaisudirektiivin 45 d artiklan 4 kohta *G-SII* laitokselle ja siihen kuuluville kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille ja kolmannen maan yhteisöille asetettavasta lisävaatimuksesta on pantu täytäntöön kriisinratkaisulain 8 luvun 7 b §:n 3 momentissa. Säädosmuutosten täytäntöönpanemiseksi säännöksen sanamuotoa on tarpeen täsmentää ja viittaus kolmannen maan yhteisöihin lisättävä.

Kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 2 kohdassa säädetään kriisinratkaisuviranomaisten mahdollisuudesta mukauttaa asetettavaa MREL-vaatimusta edellä mainitun *MPE*- ja *SPE*-kriisinratkaisustrategian perusteella laskettujen vaatimusten välisen eron minimoimiseksi. Tässäkin olisi muutossäädösten mukaan huomioitava *G-SII*-laitokseen kuuluvat kolmannen maan yhteisöt. Alkuperäinen säännös on pantu täytäntöön kriisinratkaisulain 8 luvun 10 §:n 3 ja 4 momentissa ja muutosten täytäntöönpanemiseksi säännösten sanamuotoa on tarpeen täsmentää ja niihin on lisättävä viittaukset kolmannen maan yhteisöihin.

Säädosmuutoksilla on pyritty siihen, että *G-SII*-konserneja koskeva sääntely olisi yhdenmukaisempi finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän 9.11.2015 julkaiseman kansainvälistä kokonaistappionkattamiskykyä koskevan asiakirjan, niin sanotun TLAC-standardien kanssa.

Asetus 2022/2036 on suurimmalta osaltaan suoraan sovellettavaa sääntelyä, mutta edellyttää kansallista täytäntöönpanoa edellä mainittujen kriisinratkaisudirektiiviin säädettyjen muutosten osalta. Täytäntöönpanon osalta säännöksissä ei ole kansallista liikkumavaraa. Jäsenvaltioiden

tulee panna kriisinratkaisudirektiivin muutokset täytäntöön viimeistään 15.11.2023. Sääntely koskee vain niin sanottuja G-SII –laitoksia ja –yhteisöjä, joita Suomessa ei tällä hetkellä ole, eikä muutoksilla näin ollen katsota olevan vaikutuksia Suomessa.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksen valmistelussa on harkittu useampia mahdollisia hallintomaksujen korotustasoja. Tarkastelussa ovat olleet hallintomaksujen korottaminen nykyisestä 6,5 miljoonasta eurosta joko 10 miljoonaan euroon, esitettyyn 12 miljoonaan euroon tai 15 miljoonaan euroon.

Korotustason asettaminen 10 miljoonan euron tasolle arvioitiin valmistelussa epätarkoituksenmukaiseksi ratkaisuksi. Tällöin maksujen enimmäistason riittävyys voisi tulla vastaan jo liian varhaisessa vaiheessa eikä riittävää puskuria ennakoimattomien kustannusten varalta olisi. Viraston toimintamenot vuodelle 2023 ovat 6,17 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 viraston toimintamenojen arvioidaan olevan puolestaan 8,05 miljoonaa euroa.

Vaikka tehtyjen kustannusarvioiden mukaan 10 miljoonan enimmäistaso riittäisi kattamaan viraston kokonaiskustannukset vuosina 2023–2027, jättäisi tämä virastolle varsin vähän liikkumavaraa yllättävien tilanteiden varalta. Hallintomaksujen tason asettaminen 10 miljoonaan heikentäisi viraston mahdollisuuksia reagoida esimerkiksi markkinaympäristön muutoksiin, mahdollisiin rahoitusmarkkinoiden kriisitilanteisiin tai muihin äkillisiin ja ennakoimattomiin tarpeisiin. Tämä puolestaan voisi aiheuttaa haasteita rahoitusvakauden valvonnan uskottavuudelle. Ennen viraston uutta tehtävää huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä hallintomaksulaissa on ollut noin 3 miljoonan puskuri edellä kuvattujen tilanteiden varalta, ja tällaisen puskurin säilyttäminen erityisesti viraston kriisinratkaisutehtävät huomioiden katsotaan edelleen tarpeelliseksi. Olisi myös mahdollista, että hallintomaksulakia olisi tarpeen muuttaa pian uudelleen, mikäli maksujen enimmäistason korotus 10 miljoonaan ei riittäisi kattamaan viraston kustannuksia.

Esitettyä 12 miljoonan euron enimmäistasoa korkeampia summia ei pidetty perusteltuna ottaen huomioon viraston vuosien 2023–2027 arvioidut toimintamenot ja riittävän puskurin varmistaminen. Harkitulla 15 miljoonan tasolla ei arvioitu saavutettavan tässä yhteydessä sellaisia erityisiä hyötyjä, joita ei saavutettaisi yhtä lailla myös 12 miljoonan korotustasolla. Hallintomaksujen enimmäismäärän korottaminen 15 miljoonan tasolle ilman erityisiä perusteita ei myöskään olisi tarkoituksenmukaista maksuvelvollisten näkökulmasta.

Esityksen valmistelun yhteydessä on myös harkittu siirtymistä luonteeltaan riskiperusteisempaan hallintomaksujärjestelmään. Luottolaitosten vakaussmaksujen, talletussuojamaksujen ja Euroopan keskuspankin (jäljempänä *EKP*) valvontamaksujen osalta on käytössä malli, jossa maksujen suhteellinen osuus määräytyy toiminnan riskillisyyden perusteella. Harkinnassa on ollut malli, joka muistuttaisi luonteeltaan enemmän *EKP*:n tapaa kerätä valvontamaksuja valvottaviltaan. Euroopan keskuspankin käyttämä malli perustuu Euroopan keskuspankin asetukseen (EU) N:o 1163/2014 valvontamaksuista, jonka mukaan valvontamaksuna perittävä määrä määritetään valvontamaksutekijöiden perusteella. Näitä tekijöitä ovat kokonaisvarat ja kokonaisriski, joiden painotus on 50 prosenttia kummankin tekijän osalta. Puolet valvontamaksusta määrittyy siis varojen kokonaisarvon perusteella ja puolet taas puolestaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 92 artiklan 3 kohdan mukaan lasketun kokonaisriskin perusteella.

Mallin keskeisimpänä etuna olisi mahdollisuus huomioida maksuvelvollisten toiminnan riskisyys hallintomaksun määrässä ainakin jossain määrin. Valmistelussa havaittiin kuitenkin, etteivät viraston toiminnan kustannukset ja kuhunkin maksuvelvolliseen kohdistuvat toimet korreloi merkittävässä määrin maksuvelvollisten toiminnan riskisyyden kanssa. Laskenta EKP:n mallin mukaisesti olisi todennäköisesti myös virastolle työläämpää ja maksuvelvollisille läpinäkymättömämpää. Lisäksi tästä voisi aiheutua ongelmia sivuliikkeiden maksujen laskennassa, sillä tarvittavia tietoja ei olisi saatavilla sivuliikkeiden osalta. Virasto on myös kokenut nykyisen hallintomaksu mallin peruseräiteiltään toimivaksi. Nämä tekijät puoltavat nykyisen mallin säilyttämistä.

Valmistelussa on myös harkittu vaihtoehtoisia tapoja helpottaa yritysjärjestelyiden huomiointia suhteellisten hallintomaksujen määräämisessä. Voimassa olevassa hallintomaksulain 3 §:n soveltamisessa on havaittu useita haasteita edellä 2.1 luvussa kuvatuin tavoin.

Esityksen valmistelussa harkittiin seuraavia vaihtoehtoja yritysjärjestelysäännökseen liittyen: 1) yritysjärjestelypykälän soveltamisalan rajaaminen vain viraston maksuvelvollisiin, 2) eurotai prosenttimääräisen rajan asettaminen pykälän soveltamiselle, 3) pykälän muuttaminen siten, että sitä sovellettaisiin vain hakemuksesta, 4) säännöksen selkeyttäminen sen soveltamisen helpottamiseksi 5) ilmoitusvelvollisuuden säätäminen yritysjärjestelyistä sekä 6) pykälän poistaminen. Valmistelussa on edellä luvussa 2.1 kuvatuin tavoin todettu yritysjärjestelypykälän vaikutuksen hallintomaksuihin olevan suhteellisen pieni ja rajattu. Esimerkiksi viraston keräämissä vakuus- ja talletussuojamaksuissa ei ole vastaavaa yritysjärjestelyiden huomiointia, vaikka näillä maksuilla vuosittain kerättävä summa on noin satakertainen hallintomaksuihin verrattuna. Virastolla on ollut käytännössä hankaluuksia saada tietoja yritysjärjestelyistä, sillä lakiin ei ole säädetty näistä ilmoitusvelvollisuutta. Myös pykälän edellyttämän nettovarallisuuden määrittely on osoittautunut hankalaksi. Pykälän suhteellisen pienen käytännön merkityksen takia ja toisaalta sen virastolle aiheuttaman lisätyön perusteella tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi on katsottu pykälän poistaminen kokonaisuudessaan laista.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Kansallisten kriisinratkaisu- ja talletussuojaviranomaisten hallintomaksujen keskinäinen vertailu on haastavaa, sillä viranomaisten toiminta perustuu eri maissa hyvin erilaisille lähtökohdille. Sekä talletussuojajärjestelmät että viranomaiset ovat organisatoriselta luonteeltaan hyvin erilaisia. Osa viranomaisista on hallinnollisesti osa paikallista finanssivalvojaa, keskuspankkia tai rahoitustoiminnasta vastaavaa viranomaista, jolloin myös näiden viranomaisten budjetti katetaan yleensä ylätasoin talousarviossa. On myös mahdollista, että kansallinen talletussuoja hoidetaan julkisen järjestelmän sijasta yksityisin järjestelyin. Näistä syistä eri maissa käytössä olevat kriisinratkaisu- ja talletussuojaviranomaisen hallintomaksut ovat huonosti keskenään vertailtavia.

Ruotsissa Riksgälden toimii kansallisena kriisinratkaisu- ja talletussuojaviranomaisena. Riksgälden hoitaa myös muun muassa valtionhallinnon lainanantoon, valtiovelkaan ja valtiontakauksiin liittyviä tehtäviä. Kriisinratkaisu- ja talletussuoja-asiat kuuluvat Finansiell Stabilitet och konsumentskydd –yksikköön. Yksikön hallinnolliset toimintakulut vuonna 2022 olivat kokonaisuudessaan 109,3 miljoonaa SEK, joista talletussuojaan liittyviä hallinnollisia kuluja oli noin 22 miljoonaa. Kriisinratkaisuasioita yksikössä hoiti 15 ja talletussuoja-asioita neljä henkilöä. Tämän lisäksi Riksgäldenissä on henkilöstöä, joka yleisesti hoitaa muun muassa hallinnollisia, oikeudellisia ja IT-asioita, jotka tukevat myös kriisinratkaisu- ja talletussuoja-asioita. Riksgälden saa rahoituksensa valtiolta. Se kerää kuitenkin pankkitoimialalta myös hallinnollisia maksuja, joilla katetaan talletussuojaa koskevat hallinnolliset kustannukset.

Norjassa talletussuojaviranomaisena toimii Bankenes Sikringsfond. Se hoitaa myös kriisinratkaisurahastoa. Sen hallinnolliset kustannukset vuonna 2021 olivat 64,8 miljoonaa NOK ja sillä oli 21 työntekijää. Kriisinratkaisuviranomainen Norjassa on Finanstilsynet, joka toimii lisäksi rahoitusmarkkinoiden valvojana. Finanstilsynetin budjetti asetetaan osana valtion budjettia, mutta sen kustannukset katetaan täysin valvottavilta kerättävillä valvontamaksuilla sekä tietyillä toimenpidemaksuilla. Norjan valtiovarainministeriöllä (Finansdepartementet) on lisäksi toimivaltaa kriisinratkaisuasioissa muun muassa pankin asettamisessa kriisihallintoon ja suurimpien pankkien kriisinratkaisusuunnitelmien hyväksymisessä.

Tanskassa kriisinratkaisuviranomaisen vastuut ovat jakautuneet Finanstilsynetin ja Finansiel Stabilitetin välillä. Finanstilsynet on rahoitusmarkkinoiden valvoja, mutta vastaa myös kriisinratkaisuun liittyvistä tehtävistä erityisesti kriisinratkaisusuunnitelmiin, omien varojen ja tappionkattamisvaatimusten asettamiseen ja valvontaan sekä kriisinratkaisukelpoisuuden esteiden poistamiseen liittyen. Finansiel Stabilitet, joka on julkisomisteinen yritys, hoitaa kriisinratkaisu-tehtävien lisäksi Tanskan talletussuojaa. Kriisinratkaisun osalta Finansiel Stabilitet vastaa kriisinratkaisutoimista, kun pankki katsotaan kaatuneeksi tai todennäköisesti kaatuvaksi sekä kriisinratkaisurahastosta. Myös teollisuus- ja rahoitusalan ministeriöllä (Erhvervsministeriet) on rooli kriisinratkaisuvälineiden päättämisessä.

6 Lausuntopalaute

Luonnos hallituksen esitykseksi oli julkisesti lausuttavana aikavälillä 15.5.–25.6.2023. Lausuntoja pyydettiin yhteensä 30 taholta, minkä lisäksi mahdollisuus lausunnon antamiseen tarjottiin yleisesti kaikille halukkaille lausuntopalvelu.fi -verkkosivuston kautta. Lisäksi lausuntokierroksen aikana järjestettiin julkinen info- ja keskustelutilaisuus sidosryhmille. Esitysluonnoksesta saatiin yhteensä kuusi lausuntoa. Oikeusministeriö, Suomen Pankki ja Finanssivalvonta ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa esitysluonnoksesta. Sisällöltään laajemmat lausunnot saatiin Rahoitusvakausrastolta, Finanssiala ry:ltä ja Nordea Bank Oyj:ltä.

Rahoitusvakausrasto kannatti esitystä tavoitteineen. Viraston mukaan ehdotetut muutokset turvaavat viraston toiminnan rahoitusta pitkällä aikavälillä, selkeyttävät hallintomaksujen laskentaa, päätöksentekoa ja maksujen keräämistä sekä tehostavat hallintomaksujen keräysprosessia. Virasto kuitenkin katsoi lausunnossaan, että ehdotusta olisi syytä täydentää rahoitusvakausraston sijoitustoimintaan liittyen. Rahasto on käynnistämässä talletussuojarahaston varojen aktiivista sijoitustoimintaa, mikä edellyttää viraston mukaan tiettyjä lainsäädäntömuutoksia virastolakiin sijoitustoiminnassa käytettävään maksuliiketiliin liittyen sekä tiettyjä tarkoin rajattuja poikkeuksia valtion talousarviosta annettuun asetukseen. Lisäksi virasto totesi lausunnossaan, että talletussuojakorvauksien maksamista koskevien päätösten oikaisuvaatimusmenettelylle olisi tarpeen säätää siirtymäaika. Esityksen jatkovalmistelussa on huomioitu Rahoitusvakausraston esiin nostamat muutostarpeet ja lisätty niitä koskevat säännökset.

Finanssiala ry huomautti lausunnossaan erityisesti viraston ylläpitämään huoltovarmuustilijärjestelmään liittyvien kustannusten läpinäkyvyyteen ja maksujen kohdentumiseen liittyvistä haasteista. Finanssiala ry esitti, että esitykseen lisättäisiin tarkka erittely välttämättömiksi katsottuista Rahoitusvakausraston taloudellisen liikkumavaran osatekijöistä. Finanssiala ry huomautti myös, että sen näkemyksen mukaan hallintomaksulain 6 a § ei mahdollistaisi huoltovarmuustilijärjestelmän hallinto- ja ylläpitokustannuksien kohdistamista pankkisektorin vastattavaksi. Finanssiala ry nosti myös esiin, ettei sitä ole kuultu riittävästi huoltovarmuustilijärjestelmän jatkovalmistelussa.

Nordea Bank Oyj huomautti lausunnossaan, ettei ole kohtuullista tai perusteltua, että suomalaisten luottolaitosten tase huomioitaisiin kokonaisuudessaan hallintomaksun perustana, vaikka

luottolaitoksen liiketoimintaa tapahtuisi myös Suomen ulkopuolella. Tämä voisi Nordean mukaan johtaa perusteettoman korkeisiin hallintomaksuihin, mikäli samantyyppisiä maksuja kerättäisiin myös ulkomailla. Nordea katsoi, että hallintomaksun perusteena tulisi huomioida vain luottolaitoksen Suomeen kohdistuvien toimintojen laskennallinen tase, koska huoltovarmuustilijärjestelmä on kansallisiin tarpeisiin perustuva varajärjestely.

Rahoitusvakausraston toiminnan rahoituksen lähtökohtana ehdotuksessa on voimassa olevan sääntelyn mukaisesti se, että viraston tehtävien kustannukset katetaan keräämällä hallintomaksuja luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä. Huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäminen on osa viraston lakisääteisiä tehtäviä aivan kuten muutkin viraston kriisinratkaisuun ja talletussuojaan liittyvät tehtävät. Huoltovarmuustilijärjestelmän välittömän käyttöönottovalmiuden vaatimat järjestelyt edellyttävät palveluhankintoja, kehitystyötä ja testausta aivan samoin kuin esimerkiksi viraston ylläpitämä talletussuojan maksatusjärjestelmä. Huoltovarmuustilijärjestelmään liittyviä kustannuksia ei siis voi jättää perittäväksi yksin hallintomaksulain 6 a §:n mukaisesti vasta siinä tilanteessa ja niiltä toimijoilta, jolloin järjestelmää tosiasiallisesti käytetään. Huoltovarmuustilijärjestelmän jatkovalmistelussa ei ole kuultu erikseen Finanssiala ry:tä, koska Rahoitusvakausrasto on ollut yhteydessä kaikkiin luottolaitoksiin järjestelmän jatkokehittelyyn ja tekniseen toteutukseen liittyen.

Vaikka viraston toimintamenojen nousu johtuu ensisijassa uudesta tehtävästä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä, turvataan esityksellä kaikkien viraston lakisääteisten tehtävien tehokasta hoitamista. Rahoitusvakausraston osalta annetun lain 2 luvun 8 §:n mukaan viraston kaikista toiminnasta, ja siten myös huoltovarmuustilijärjestelmästä, aiheutuvat kulut katetaan hallintomaksulaissa säädetyin hallintomaksuin. Huoltovarmuustilijärjestelmän kulujen yksityiskohtaista erittelemistä viraston muusta toiminnasta tai erityisten maksuperusteiden säätämistä sen osalta ei katsota perustelluksi. Rahoitusvakausraston kustannuksia on jatkossakin mahdollista seurata valtion talousarvioprosessin sekä viraston julkisten tulossopimusten, tilinpäätösten ja toimintakertomusten avulla. Eduskunnan hyväksymä valtion talousarvio ja mahdolliset lisätalousarviot sisältävät ne kustannukset, jotka eduskunta on katsonut tarpeelliseksi viraston toiminnan ja tehtävien kannalta ja jotka tulee hallintomaksuin kattaa. Edellä esitetyistä syistä Finanssiala ry:n ja Nordea Bank Oyj:n esittämien lausuntojen johdosta esitykseen ei ole katsottu tarpeelliseksi tehdä muutoksia.

Lausuntonmenettelyn aikana todettiin tarpeelliseksi sisällyttää esitykseen niin sanottuun Daisy Chain -vähennyjärjestelmää koskevan asetuksen täytäntöönpanoon liittyvät säännökset, jotta muutokset saataisiin voimaan mahdollisimman pian.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki Rahoitusvakausraston hallintomaksusta

1 §. Maksuvelvollinen. Lain 1 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi *8 kohta*. Esitettävän 2 §:n 6 momentin muutoksen johdosta uudessa kohdassa todettaisiin, että hallintomaksun olisi velvollinen suorittamaan myös talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö.

2 §. Hallintomaksu. Pykälän voimassa oleva 6 momentti esitetään siirrettävän 7 momentiksi. Uudessa *6 momentissa* säädettäisiin talletuspankkien yhteenliittymien hallintomaksun tarkemmasta laskennasta ja jakautumisesta yhteenliittymään kuuluvan keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken. Talletuspankin yhteenliittymälle esitetään määrättävän yksi yhteinen hallintomaksu, niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos. Hallintomaksun perusmaksun osuus laskettaisiin siten, että keskusyhteisön perusmaksu sekä jokaisen yhteenliittymään kuuluvan jäsenluottolaitoksen 5 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella laskettu perusmaksu laskettaisiin yhteen.

Voimassa olevaan säännökseen verrattuna pykälään lisättäisiin uusi kohta 2 §:n 6 momentissa säädettyä talletuspankkien yhteenliittymien hallintomaksua koskevan muutoksen johdosta. Yhteenliittymän yksi yhteinen suhteellinen hallintomaksu laskettaisiin yhteenliittymän jäsenluottolaitosten yhteenlaskettujen taseiden perusteella. Yhteenliittymän jäsenluottolaitoksilta ei perittäisi suhteellista maksua erikseen pykälän 1 kohdan perusteella.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti kumottaisiin. Sisällöltään kumottavaa 2 momenttia lähes vastaava sääntely sisältyisi jatkossa 7 §:n 3 momenttiin.

5 §. Perusmaksu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siinä mainittujen maksuvelvollisten perusmaksuista, joiden enimmäismäärää korotettaisiin yhdenmukaisesti 85 prosenttia kaikkien maksuvelvollisten osalta edellä luvussa 4.1 ja 4.2 todetuin tavoin.

Voimassa olevan sääntelyn mukaisesti kaksinkertaisen maksuvelvollisuuden välttämiseksi 2 momentissa säädetään, että jos luottolaitoksen omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei perittäisi perusmaksua samalla perusteella.

7 §. Hallintomaksun määrääminen. Pykälän 2 momentissa säädetään kesken maksukautta toimintansa aloittavien tai kriisinratkaisulain soveltamisalan piiriin tulevilta laitoksilta perittävistä maksuista. Säännöstä muutettaisiin siten, että säännökseen lisättäisiin mahdollisuus määrätä uuden maksuvelvollisen ensimmäinen hallintomaksu seuraavana vuonna, yhdessä seuraavan vuoden hallintomaksun kanssa ja samoilla perusteilla kuin seuraavan vuoden hallintomaksu, mikäli virastolla ei olisi ensimmäisenä vuonna käytössä tietoa maksuvelvollisen taseesta, laskennallisesta taseesta, yhteenlasketusta taseesta tai liikevaihdosta. Muilta osin säännös vastaisi voimassa olevaa.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että sääntely olisi selkeämpää niiden tilanteiden osalta, joissa maksuvelvollisen maksuvelvoite päättyy kesken vuoden. Näiden tilanteiden sääntelyn selkeyttämiseksi uusi ehdotettu 4 § ei myöskään sisältäisi enää tämän säännöksen kanssa osin päällekkäistä 2 momenttia suhteellisen maksun suorittamisesta loppuvuoden osalta.

Ehdotetun säännöksen mukaan, jos maksuvelvollisuus päättyisi kesken kalenterivuoden, olisi velvoite suorittaa suhteellinen hallintomaksu niiden kuukausien osalta, jolloin maksuvelvollisuus on ollut olemassa. Jos maksuvelvolliselta olisi jo ehditty periä suhteellinen hallintomaksu koko vuodelta, maksuvelvolliselle palautettaisiin suhteellinen hallintomaksu maksuvelvollisuuden päättymisen jälkeiseltä loppukalenterivuoden osalta täysien kalenterikuukausien osuuksilla laskettuna. Perusmaksua ei sitä vastoin palautettaisi, vaikka maksuvelvollisuus päättyisi kesken vuoden. Maksuvelvoitteen päättymisen jälkeenkin virasto tekee päättymiseen liittyviä toimia maksuvelvolliseen liittyen, ja perusmaksun katsotaan kattavan näistä toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia. Virasto suorittaa mahdollisen suhteellisen hallintomaksun palautuksen maksuvelvolliselle oma-aloitteisesti. Koska yhteenliittymien osalta maksuvelvollinen koko yhteenliittymän hallintomaksusta olisi jatkossa 2 §:n 6 momentin mukaan keskusyhteisö, yhteenliittymään kuuluvan jäsenluottolaitoksen toiminnan päätyminen kesken vuotta ei vaikuttaisi yhteenliittymän suhteelliseen hallintomaksuun päättymisvuodelta eikä jäsenluottolaitokselle tai keskusyhteisölle palautettaisi sen johdosta virastosta maksuja.

7.2 Laki rahoitusvakausviranomaisesta

2 luku Hallinto

1 §. Johtaminen. Pykälän uusi *1 momentti* ehdotetaan säädettäväksi sisällöltään voimassa olevaa lakia vastaavana. Momentin mukaisesti virastoa johtaisi ylijohtaja, jonka nimittämisestä ja erotamisesta vastaa valtioneuvosto. Tämä olisi tarpeen, koska ylijohtaja käyttää tehtävässään julkista valtaa. Ylijohtajan tehtävänä olisi vastata viraston tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan kehittamisestä sekä tuloksellisuudesta. Näiden ohella ylijohtaja vastaisi muun muassa kriisinratkaisulaissa tarkoitettujen kriisinratkaisuvälineiden käyttöä koskevista päätöksistä.

Pykälän uuden *2 momentin* sisältö muuttuisi voimassa olevaan säännökseen nähden. Voimassa oleva säännös on osin päällekkäinen valtion virkamieslain 8 §:ssä säädettyjen, virastojen päälliköille asetettavien kelpoisuusvaatimusten kanssa, mikä voi luoda tulkintaepäselvyyksiä säännösten välisestä suhteesta. Muutoksella pyritään yhdenmukaistamaan viraston ylijohtajan kelpoisuusvaatimuksia valtion virkamieslaissa säädettyjen vaatimusten kanssa.

Valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettävien virastojen päälliköiden osalta erityisiä kelpoisuusvaatimuksia ovat ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus. Voimassa oleva virastolain säännös edellyttää ylijohtajalta vastaavalla tavalla tehtävän edellyttämää monipuolista kokemusta, käytännössä osoitettua johtamistaitoa ja johtamiskokemusta sekä valtion virkamieslaista poiketen soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa ja rahoitusmarkkinoiden tuntemusta. Soveltuvan ylempään korkeakoulututkintoon edellyttämiseksi viraston ylijohtajalta ei nähdä perusteita, vaan valtion virkamieslaissa mainittu ylempi korkeakoulututkinto olisi riittävää.

Vaatus rahoitusmarkkinoiden tuntemisesta esitetään kuitenkin säilytettävän viraston ylijohtajalta vaadittavana erityisenä kelpoisuusvaatimuksena viraston erityislaatuisen tehtävän ja sen edellyttämän erityisosaamisen vuoksi. Viran tehtävien kannalta merkityksellistä rahoitusmarkkinoiden tuntemusta olisi mahdollista saada esimerkiksi laitosten valvontaan, sääntelyyn tai toimintaan, vrittysten maksukyvyttömyys- ja konkurssilainsäädäntöön tai rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseen liittyvistä tehtävistä.

Pykälän uuden *3 momentin* mukainen ylijohtajan sijaisen nimitysmenettely muuttuisi myös voimassa olevaan lakiin nähden. Voimassa olevan pykälän mukaan ylijohtajan ollessa estynyt hänen sijaisenaan toimii valtiovaraministeriön hänen sijaisekseen nimittämä viraston virkamies. Sääntely poikkeaa kuitenkin tältä osin muissa virastoissa noudatettavasta menettelystä, sillä tavallisesti valtiovaraministeriö määrää sijaisen. Viraston ylijohtajan sijainen esitetään jatkossa nimittämisen sijaan määrättävän valtiovaraministeriön toimesta ylijohtajan esityksestä.

Pykälän uuden *4 momentin* mukaan ylijohtajan sijaisen määräämisestä olisi mahdollista antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tältä osin pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan lain 2 luvun 1 §:n 5 momenttia.

Esitetty 1 § ei sisältäisi enää voimassa olevan lain 1 §:n 2 momenttia vastaavaa säännöstä. Voimassa olevan sääntelyn mukaan ylijohtajan toimikausi on viisi vuotta ja hänet voidaan valita enintään kahdelle perättäiselle toimikaudelle. Kaudet on rajattu kahteen, koska ylijohtajalla on katsottu olevan laaja päätäntävalta esimerkiksi henkilöstön nimittämiseen liittyen. Tätä laajaa päätäntävaltuutta on siksi tasapainotettu rajoittamalla kausien määrää. Huomattavaa kuitenkin on, ettei muiden virastojen ylijohtajan kausia ole rajoitettu samalla tavoin. Kokonaistarkastelussa voidaankin todeta, ettei ole olemassa erityisiä syitä sille, miksi Rahoitusvakausviraston ylijohtajan tapauksessa kausien rajoitus olisi tarpeen ja kausien rajoituksesta esitetään luovuttavan. Valtion virkamieslain 9 a §:n mukaan virastojen johtajien toimikausi on pääsääntöisesti viisi vuotta, joten toimikauden kestoa koskevaa säännöstä ei myöskään ole tarpeen sisällyttää erikseen virastolakiin.

3 luku **Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto**

4 §. *Rahaston varojen sijoitustoimintaa koskeva päätöksenteko.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahoitusvakausrahaston hallitukselta edellytetään hyvää sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan asiantuntemusta ja hallituksen jäseneltä hyvämaineisuutta. Rahaston hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluvat rahaston riskien hallinnasta sekä sijoitussuunnitelmasta ja -periaatteista päättäminen sekä sijoitustoiminnan ohjaaminen (3 luvun 4 § 1 momentti), jotka vaativat hallitukselta sijoitustoiminnan laaja-alaista osaamista. Ehdotettu muutos saattaisi rahoitusvakausrahaston hallitukselle asetetut sijoitustoiminnan asiantuntemuksen ja hallituksen jäsenen hyvämaineisuuden vaatimukset vastaamaan valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) eläkerahaston hallitukselle asetettuja vaatimuksia. Kevasta annetussa laissa (66/2016) Kevalle asetettuja vaatimuksia ja laissa työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997) yksityisen alan työeläkeyhtiöille asetettuja vaatimuksia hallituksen sijoitustoiminnan asiantuntemuksesta ja hallituksen jäsenen hyvämaineisuudesta. Muutosta sovellettaisiin nykyisen hallituksen jälkeisiin hallituksiin. Tästä säädettäisiin erikseen tämän lain voimaantulosäännöksissä.

6 §. *Talletussuojarahaston varojen sijoittamista koskevat erityiset säännökset.* Pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti, jossa säädettäisiin talletussuojarahaston sijoitustoiminnan käynnistämisen kannalta välttämättömistä muutoksista. Voimassa olevan lain 6 §:n 2 momentti kieltää sijoittamasta talletussuojarahaston varoja talletussuojamaksuja suorittavaan talletuspankkiin. Säännös on aiheuttanut epäselvyyttä siitä, voisiko talletussuojarahasto avata maksuliiketilin tällaiseen talletuspankkiin vai katsottaisiinko se säännöksen tarkoittamaksi kielletyksi sijoittamiseksi.

6 §:n 2 momentin tarkoituksena on ollut estää sijoittaminen talletuspankin osakkeisiin, arvopapereihin tai muuten sillä tavoin, että rahaston varallisuus voisi vaarantua, mikäli kyseinen talletuspankki kaatuisi. Tarkoituksena on ollut estää myös sellaisten potentiaalisesti vaarallisten vkt-kentöjen syntyminen, joissa talletussuojarahaston varoja olisi sijoitettuna pankkiin, jonka kaatuminen voisi laukaista talletussuojarahaston käyttötarpeen talletussuojamaksujen maksamisen muodossa. Olisi epätarkoituksenmukaista, että kaikki talletussuojamaksuja maksavat talletuspankit rajattaisiin sen ulkopuolelle, että talletussuojarahasto voisi esimerkiksi avata niissä maksuliiketilin ja käyttää sitä. Tällainen rajaus poissulkisi täysin suomalaisten talletuspankkien käyttämisen ja jättäisi mahdolliseksi ainoastaan jotkin ulkomaisista talletuspankeista. Tilanteen selventämiseksi pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti, jossa todettaisiin, että 2 momentista poiketen talletussuojarahasto voi pitää maksuliiketilin talletuspankissa rahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamiseksi. Näin ollen talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikennettä voitaisiin hoitaa talletuspankin tai ulkomaisen luottolaitoksen talletustilin kautta. Maksuliiketilin on välttämätön, jotta sijoituksiin liittyvää rahaliikennettä voidaan hoitaa.

Lisäksi uuteen 6 momenttiin lisättäisiin talletussuojarahaston sijoitustoiminnan käynnistämiseksi välttämättömät poikkeukset valtion talousarviosta annettuun asetukseen (1243/1992, jäljempänä *talousarvioasetus*) ja talousarviolain nojalla valtiokonttorin antamiin maksuliikeohjeisiin ja -määräyksiin. Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamisessa ei olisi tarpeen noudattaa talousarvioasetuksen 27 §:n 2 ja 3 momenttia. Talletussuojarahasto voisi näin ollen tehdä sopimuksen sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamisesta muunkin tahon kanssa kuin valtion maksuliikepankin kanssa. Tämä mahdollistaisi, että talletussuojarahasto voisi järjestää sijoitustoiminnan ja sen tukijärjestelyt rahaston tarkoitus ja toiminnan luonne huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla ja kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla eikä se olisi riippuvainen valtion maksuliikepankin kanssa kulloinkin tehdystä sopimuksesta. Jotta talletussuojarahaston olisi mahdollista ulkoistaa rahaston sijoitustoimintaa, olisi tarpeen poiketa 27 §:n 3 momentista, jotta myös ulkoistuksen perusteella valittu palveluntarjoaja voisi

toimia säännöksessä mainittuna tilintekijänä ja siten esimerkiksi veloittaa maksuliiketililtä ostotoimeksiannon mukaiset maksut ja suorittaa ne edelleen arvopaperikaupan vastapuolelle.

Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamisessa voitaisiin poiketa talousarvioasetuksen 28 §:n 2 momentista, eikä sijoitustoiminnassa käytettävää maksuliiketilä näin ollen olisi tarpeen tvhientää päivittäin rahaston yleiselle tulo-tilille tai kattaa menotiliä yleiseltä menotililtä. Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen kannalta ei olisi tarkoituksenmukaista tehdä näitä toimenpiteitä päivittäin, kun tiliä käytettäisiin mm. arvopapereiden ostoon ja myyntiin liittyen ja tiliin kohdistuisi näihin toimeksiantoihin liittyviä kuluja. Jotta tiliä voitaisiin käyttää sijoitustoiminnassa, ja mahdollinen ulkoinen palveluntarjoaja pystyisi tekemään esimerkiksi kaupan selvityksen mukaiset veloitukset tililtä, on lisäksi tarpeen poiketa talousarvioasetuksen 29 §:n 2 momentista maksuliiketilin käyttäjiä koskevien rajoitusten osalta.

Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan osalta voitaisiin poiketa myös talousarvioasetuksen 35 §:n 2 momentista, jolloin rahaston sijoitustoiminnan maksuliike voitaisiin hoitaa rahaston maksuliiketilien kautta eikä viraston maksuliiketilien kautta. Sijoitustoiminnan hoitaminen yksinomaan rahoitusvakuusviraston tilien kautta johtaisi tilanteeseen, jossa rahaston varat ja viraston hallinnointiin käytettävät varat eivät olisi maksuliike- ja säilytystileillä asianmukaisesti eroteltu toisistaan.

Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita, joita se on mahdollisesti antanut talousarviolain 24 c §:n nojalla maksuliikkeen hoitamisesta tai maksuliikkeessä käytettävistä järjestelmistä, ei sovellettaisi talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamiseen. Valtiokonttorin maksuliikeohjeet eivät ole tehty sijoitustoiminnan näkökulmasta, soveltuvat huonosti sellaiseen toimintaan ja asettaisivat kohtuuttomia rajoituksia ja vaikeuksia rahaston sijoitustoiminnan toteuttamiselle. Muussa maksuliikkeessä kuin talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeessä Rahoitusvakuusviraston ja talletussuojarahaston tulisi edelleen noudattaa talousarvioasetuksen säännöksiä sekä valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

5 luku **Talletussuoja**

7 §. *Talletussuojarahaston varojen käyttö.* Pykälän 3 momentin 1 kohdasta esitetään poistettavan mahdollisuus käyttää talletussuojarahaston varoja laitoksen maksukyvvtömyvmsmenettelyn yhteydessä talletuskannan siirtoon sillä perusteella, että talletussuojakorvausten maksaminen talletajille talletuskannan siirron sijasta todennäköisesti vaarantaisi luottamuksen Suomen rahoitusjärjestelmän vakauteen. Pykälän 3 momentilla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU talletusten vakuusjärjestelmistä (jäljempänä *talletussuojadirektiivi*) 11 artiklan 6 kohta. Direktiivissä säädetään, että talletussuojaviranomaiset voivat käyttää talletussuojarahaston varoja muun muassa talletuskannan siirron rahoittamiseen maksukyvyttömyvmsmenettelyjen yhteydessä, jos tästä aiheutuvat kustannukset eivät ole suuremmat kuin vaihtoehtoisesti maksettavien talletussuojakorvausten nettomäärä. Direktiivissä ei säädetä mahdollisuudesta rahoittaa talletuskannan siirtoa muilla perusteilla kuin tähän kustannusarvioon perustuen, mihin on osaltaan kiinnitetty huomiota myös Euroopan unionin komission toteuttamassa direktiivien täytäntöönpanovalvonnassa. Talletuskannan siirron rahoittamisen mahdollistaminen sen perusteella, että vaihtoehtoisesti talletussuojakorvausten maksaminen vaarantaisi rahoitusjärjestelmän vakauden, on tältä osin kansallista lisäsääntelyä, joka ehdotetaan nyt poistettavan.

14 §. *Talletussuojarahaston varojen käyttö kriisinratkaisun rahoittamisessa.* Pykälän 5 momentista korjattaisiin tämän esityksen luvussa 2.2 esitetyt virheet. Pykälällä on pantu täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 109 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta.

Talletussuojarahaston varoja saadaan käyttää lain 5 luvun 14 §:n 3 momentin mukaan kriisintarkaisutoimien rahoittamisessa ainoastaan enintään niiden nettotappioiden määrän verran, joista rahasto olisi vastannut talletuspankin konkurssimenettelyssä maksamalla talletussuojakorvauksia tallettajille. Jos kriisintarkaisuvälineiden käytön jälkeen tehtävässä arvostuksessa kuitenkin havaitaan, että talletussuojarahasto on rahoittanut kriisintarkaisua enemmän kuin konkurssimenettelyssä syntneiden nettotappioiden määrän verran, talletussuojarahastolla on oikeus saada nettotappiot ylittävä osuus EU:n kriisintarkaisurahastosta. Säännöksessä edellytetäisiin, että viraston olisi pyydettävä kriisintarkaisuneuvostoa siirtämään erotusta vastaava osuus talletussuojarahastoon.

20 §. Automaattiset päätökset. Pykälä esitetään kumottavan. Hallintolakiin on lisätty uusi 8 b luku, jossa säädetään viranomaisten automaattisesta päätöksenteosta. Virasto voi näin ollen antaa automaattisia päätöksiä virastolain 5 luvun 10 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa säädettyjen talletussuojakorvausten maksatusten osalta suoraan hallintolain 53 e §:n perusteella. Erityissäännökselle virastolaissa ei näin ollen ole enää tarvetta. Kumoaminen tulisi voimaan luvussa 9 mainitun siirtymäajan jälkeen, 1.11.2024 alkaen.

6 luku **Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus**

1 §. Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus. Pykälän 3 momenttia esitetään muutettavan siten, että Rahoitusvakauserahaston tilintarkastajana voisi toimia kahden tilintarkastajan lisäksi vaihtoehtoisesti tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön päävastuullisen tilintarkastajan tulisi olla tilintarkastuslain (1141/2015) tarkoittama KHT- tai JHT-tilintarkastaja. Valtiovarainministeriö nimittäisi kaksi tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisön kolmeksi vuodeksi kerrallaan voimassa olevan sääntelyn mukaisesti.

7 luku **Erinäiset säännökset**

6 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 ja 3 momentti vastaisivat voimassa olevan lain 1 ja 2 momenttia. Pykälään lisättäisiin uusi 1 momentti, jolloin voimassa olevat 1 ja 2 momentit siirtyisivät 2 ja 3 momentiksi.

Uudessa 1 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta hakea oikaisua viraston päätökseen, jonka se on antanut hallintolaisissa säädetyn mukaisesti automaattisesti. Säännös olisi poikkeus 2 momentissa säädetystä, muihin viraston päätöksiin sovellettavasta pääsääntöisestä muutoksenhakukeinosta, valituksesta. Automaattisen päätöksenteon avulla annettujen päätösten osalta on luvussa 12 kuvatuin tavoin katsottu tarpeelliseksi säätää mahdollisuudesta hakea päätökseen oikaisua maksuttoman hallinnollisen menettelyn avulla. Oikaisuvaatimusmahdollisuus koskisi päätöksiä, jotka virasto on antanut automaattisen tietojenkäsittelyn avulla lain 5 luvun 10 §:n tai 11 §:n 1 momentissa säädettyjen talletussuojakorvausten maksatusten osalta.

Oikaisuvaatimusmenettelyssä sovelletaan hallintolain 7 a lukua. Hallintolain 7 a luvun 49 f §:stä poiketen, päätös voitaisiin panna täytäntöön tämän pykälän 3 momentissa säädetyn mukaisesti oikaisuvaatimuksen vireillä olosta huolimatta. Oikaisupäätökseen voisi hakea muutosta 2 momentissa säädetyn tavoin valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti, että viraston tekemään päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Virasto tekee päätöksen esimerkiksi kriisintarkaisuvälineiden ja rahaston varojen käytöstä sekä talletussuojarahaston maksuvelvollisuuden alkamisesta. Valitusten käsittelyn keskittäminen Helsingin hallinto-oikeuteen on perusteltua muun muassa sen vuoksi, että se käsittelee Finanssivalvonnan päätöksiin liittyvät valitukset ja sillä on tuntemusta rahoitusmarkkinoiden toiminnasta. Valitusmenettelyyn

sovelletaan hallintolainkäyttölain säännöksiä. EU:n kriisinratkaisuneuvoston tekemiä päätöksiä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan EU:n kriisinratkaisuasetausta. Virastolla olisi oikeus hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut viraston tekemän päätöksen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin voimassa olevan säännöksen mukaisesti viraston päätöksen noudattamisesta vireillä olevasta muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisen määräisi tai muualla laissa säädettä asiasta toisin.

7.3 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

8 luku Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

7 b §. *Vähimmäisvaatimus maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille, olennaisille tytäryrityksille ja muille suurille laitoksille.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin niin sanotun Daisy Chain -vähennysjärjestelmän edellyttämät tarvittavat muutokset, joilla pantaisiin täytäntöön asetuksessa (EU) 2022/2036 tehdyt muutokset kriisinratkaisudirektiivin 45 d artiklan 4 kohtaan. Säännös soveltuu emoyhtiönä toimivaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen (G-SII) sekä siihen kuuluviin G-SII-yhteisöihin, jotka olisivat kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä tai kolmannen maan yhteisöjä, jotka olisi kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä, jos ne olisi sijoittuneet ETA-alueelle. Säännöksen mukaan kriisinratkaisuviranomaisten olisi laskettava 7 b §:n 2 momentin mukainen lisävaatimus MPE-kriisinratkaisustrategian mukaisesti jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja kolmannen maan yhteisölle sekä SPE-kriisinratkaisustrategian mukaisesti ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle, silloin kun kriisinratkaisuviranomaiset harkitsevat näiden yhteisöjen ja emoyrityksen 10 §:ssä säädettyä hyväksyttävien velkojen eristä tehtäviä vähennyksiä tai vähimmäisvaatimusten välisten erojen tasoittamista.

10 §. *Yhteistyö muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa.* Pykälän 3 ja 4 momenttiin tehtäisiin niin sanotun Daisy Chain -vähennysjärjestelmän edellyttämät tarvittavat muutokset, joilla pantaisiin täytäntöön asetuksessa (EU) 2022/2036 tehdyt muutokset kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 2 kohtaan. Säännöksiin täydennettäisiin, että emoyhtiönä toimivan G-SII-laitoksen ja siihen kuuluvien G-SII-yhteisöjen, jotka ovat kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä, lisäksi säännös soveltuisi emoyhtiöön kuuluvaan kolmannen maan G-SII yhteisöön, joka olisi kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, jos se olisi sijoittunut ETA-alueelle.

Kriisinratkaisuviranomaiset voisivat säännöksessä mainittujen edellytysten täytyessä päättää toimista, joilla minimoitaisiin ero G-SII-emoyritykselle SPE-kriisinratkaisustrategian mukaisesti lasketun sekä G-SII-yhteisöille ja kolmannen maan yhteisöille MPE-kriisinratkaisustrategian perusteella yhteenlaskettujen vaatimusten välillä. Vertailussa huomioitaisiin G-SII-emoyrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan perusteella lasketun vähimmäisvaatimuksen ja 7 b §:n 3 momentin mukaisen lisävaatimuksen summa. G-SII-yhteisöjen ja kolmannen maan yhteisöjen osalta vertailussa laskettaisiin yhteen näiden kaikkien yhteisöjen EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan perusteella laskettujen vähimmäisvaatimusten summa sekä 7 b §:n 3 momentin perusteella laskettujen lisävaatimusten summa. Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen ja kolmannen maan yhteisöjen yhteenlaskettu vaatimus ei kuitenkaan saisi mahdollisten mukautusten jälkeen olla pienempi kuin ETA-valtioon sijoittuneen emoyrityksen SPE-kriisinratkaisustrategian perustella yhteenlaskettu teoreettinen vähimmäis- ja lisävaatimus. Vaatimusten

välillä eroa voitaisiin vähentää jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden kokonaisriskien määrissä olevien erojen tasoittamiseksi.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksen 2. lakiehdotuksen 2 luvun 1 §:n uuteen 4 momenttiin ehdotetaan valtuussäännöstä, joka vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia. Säännöksen mukaan ylijohdajan sijaisen määräämisestä olisi mahdollista antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

9 Voimaantulo

Koska ehdotuksella on luvussa 11 kuvatuin tavoin yhteys valtion vuoden 2024 talousarvioon ja viraston vuoden 2024 hallintomaksujen määrittämiseen, ehdotetaan, että lait saatetaan voimaan kiireellisesti. Ehdotetaan, että lait tulevat pääsääntöisesti voimaan 1.1.2024.

Kumottavaksi ehdotettava 2. lakiehdotuksen 5 luvun 20 §:ä automaattisista päätöksistä sekä 7 luvun 6 § muutoksenhausta ehdotetaan kuitenkin tulemaan voimaan 1.11.2024 alkaen, joka vastaisi hallintolain muutossäädöksessä (487/2023) säädettyä siirtymäaikaa automaattiseen päätöksentekoon liittyen. Siirtymäaika on tarpeellinen, jotta virasto saa tehtyä oikaisuvaatimusmenettelyn edellyttämät järjestelmämuutokset. Siirtymäajan aikana virasto voisi edelleen soveltaa 5 luvun 20 §:n mukaista olemassa olevaa automaattista päätöksentekomenettelyä ennen siirtymistä hallintolain mukaiseen menettelyyn.

Ehdotetaan, että mitä 2. lakiehdotuksen 3 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään rahoitusvakauserärahaston hallitukselta edellytettävästä asiantuntemuksesta ja hyvämaineisuudesta, ei sovelleta rahaston nykyiseen hallitukseen.

10 Toimeenpano ja seuranta

Viraston toimintamenojen ja siten hallintomaksujen määrää ja kehitystä seurataan viraston tulohjaus- ja valtion talousarvioprosesseissa.

Daisy Chain -vähennysjärjestelmää koskeva asetus sisältää komissiolle asetetun uudelleentarkasteluvelvoitteen. Asetuksessa kriisinratkaisudirektiivin 129 artiklaan säädettyssä muutoksessa todetaan, että komission tulee tarkastella 31.12.2022 mennessä vähimmäisvaatimuksen kattamiseen hyväksyttävien instrumenttien välillisen merkitsemisen vaikutuksia rakenteeltaan erityyppisten pankkiryhmiä toimintaedellytyksiin sekä eräitä muita vähimmäisvaatimukseen liittyviä yksityiskohtia. Komissio on toteuttanut tarkastelun ja ehdottanut muutoksia sääntelyyn 18.4.2023 julkaistussa ehdotuksessaan (COM(2023) 229 final).¹⁰

11 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2024 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

¹⁰ Komission Daisy Chain -ehdotus COM(2023) 229 final https://ec.europa.eu/finance/docs/law/230418-proposal-daisy-chain_en.pdf

Rahoitusvakausviraston toimintamenot budjetoidaan momentille 28.92.03 ja toimialalta kerättävät hallintomaksut momentille 11.19.11. Esitys ei muuta talousarviossa asetettuja viraston menojen tai tulojen määrää tai sitä, mihin määrärahoja voidaan käyttää.

Esitys korottaa sitä rajaa, joka hallintomaksuina voidaan maksuvelvollisilta enintään hallintomaksulain perusteella kerätä. Kehvspäätöksessä viraston toimintamenoiksi on vuodelle 2024 vahvistettu 6.91 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden 2024 talousarviossa viraston toimintamenoihin on esitetty korotusta yhteensä noin 8,05 miljoonaa euroon. Nämä ylittävät voimassaolevan hallintomaksulain mahdollistaman hallintomaksuihin enimmäismäärän (noin 6.5 miljoonaa euroa). Esitys on välttämätön, jotta viraston vuoden 2024 ja tulevien vuosien kustannukset voidaan edelleen kokonaisuudessaan kattaa hallintomaksuilla siten kuin virastolain 2 luvun 8 §:ssä säädetään.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Rahoitusvakausviraston hallinnon kustannusten kattaminen

Viraston toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan hallintomaksuilla, jotka kerätään maksuvelvollisilta. Maksua on pidettävä valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan verona. Siksi sitä on arvioitava perustuslain 81 §:n kannalta (ks. esim. PeVL 41/2004 vp, PeVL 67/2002 vp ja PeVL 28/2008 vp). Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta tulee säätää lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta.

Maksuvelvollisuudesta säädetään hallintomaksulain 1 §:ssä. Hallintomaksun peruseriaatteen on määriteltävä tarkemmin lain 2 §:ssä. Hallintomaksun suuruus määräytyy puolestaan lain 4 ja 5 §:n asettamien yksityiskohtaisten säännösten perusteella. Viraston antamaan päätökseen on mahdollista hakea oikaisua lain 8 §:n nojalla. Saman pykälän nojalla mahdollista on myös hakea muutosta viraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen.

Maksun määrä ei perustu suoraan Rahoitusvakausvirastolle yksittäisestä maksuvelvollisesta aiheutuvien kustannusten määrään. Vastaava periaate on omaksuttu Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (879/2008). Viranomaisvalvonta on katsottu perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä välttämättömäksi luottolaitostoiminnalle, koska toimintaan sisältyy yleisövarojen laajamittaista vastaanottamista. Viranomaisvalvontaa puoltavat etenkin rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseen sekä asiakkaiden suojaan liittyvät perusteet (ks. PeVL 24/2002 vp, s. 2, PeVL 16/2003 vp, s. 2 ja PeVL 43/2004 vp, s. 2). Sekä hallintomaksulaki että virastolaki on myös aikanaan säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (ks. PeVL 35/2014 vp).

Muutoksenhakuoikeus

Esityksen 2. lakiehdotuksen 7 luvun 6 § sisältää perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan kannalta merkityksellistä sääntelyä. Pykälään lisättäisiin mahdollisuus hakea oikaisua päätökseen, jonka virasto on antanut automaattisessa tietojenkäsittelyssä talletussuojakorvausten maksatuksesta. Virastolle on jo aiemmin säädetty nimenomainen oikeus antaa automaattisia päätöksiä talletussuojakorvausten maksatuksesta, mutta koska hallintolakiin on säädetty asiasta yleissäännös, poistetaan asiaa koskeva erityissäännös virastolain 5 luvun 20 §:stä.

Vaatimus säätää oikaisumahdollisuudesta automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tuotettuun päätökseen tulee EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ((EU) 2016/679) 22 artiklan 2 kohdan b

alakohdasta. Säännöksen mukaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa automaattinen käsittely hyväksytään, on vahvistettava myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. Asetuksen johdantosan 71 perustelukappaleen mukaan 22 artiklassa tarkoitettuun käsittelyyn olisi aina sovellettava asianmukaisia suojaotoimia, joihin olisi ainakin kuuluttava muun muassa oikeus riitauttaa päätös. Lisäksi säädöksen mukaan suojaotoimen on oltava maksuton ja rekisteröidyn tulee pystyä kohdistamaan se automaattisen päätöksen tehneelle rekisterinpitäjälle.

Perustuslakivaliokunta on korostanut, että henkilötietojen suoian näkökulmasta laaditun EU:n yleisen tietosuojalain asetuksen sääntely ei muodosta muun muassa hallinnon oikeusturvajärjestelmän näkökulmasta riittävää perustaa automatisoidulle päätöksenteolle (PeVL 7/2019 vp, PeVL 81/2022). Valiokunta on muun muassa perustuslain 21 §:n näkökulmasta kiinnittänyt huomiota siihen, ettei automaattisessa päätöksenteossa massaluonteisissa toiminnassa saa vaarantaa hyvän hallinnon vaatimuksia tai asianosaisten oikeusturvaa (PeVL 7/2019 vp, s. 8–9; ks. myös PeVL 49/2017 vp, s. 5, PeVL 35/2005 vp, s. 2). Hallintolain 53 f §:ssä säädetään erityisenä suojaotimenä oikeussuojaedellytyksestä, jonka mukaan asian automaattisen ratkaisemisen edellytyksenä on, että muualla laissa on säädetty automaattisen päätöksen kohteena olevan luonnollisen henkilön oikeudesta maksuttomaan oikaisuvaatimukseen tai siihen rinnastuvaan vaatimukseen. Oikaisuvaatimusta koskevalla edellytyksellä toteutetaan EU:n tietosuojasääntelyssä tarkoitettu oikeus vaatia ihmisen osallistumista tietojen käsittelemiseen. Hallintolaissa kyseisessä pykälässä ei säädetä itse muutoksenhausta, vaan lisäedellytyksestä, jonka on täytyttävä, jotta automaattisia ratkaisuja voidaan tehdä. Virastolakiin ei aiemmin ole sisällynyt mahdollisuutta oikaisuvaatimuksen laatimiseen viraston päätöksistä. Näin ollen, jotta virasto voisi jatkossakin antaa hallintolain perusteella automaattisia päätöksiä, on hallintolain 49 b §:n mukaisesti tarpeen säätää nimenomaisesti oikaisuvaatimusmahdollisuudesta. Esitetyn lain 7 luvun 6 §:ssä oikaisuvaatimusta ei ole rajattu vain luonnollisiin henkilöihin, vaan se on kaikilla, jotka ovat virastolta saaneet lain 5 luvun 10 §:n tai 11 §:n 1 momentin perusteella annetun automaattisen talletussuojakorvausten maksatuspäätöksen. Esitys näin ollen parantaa talletussuojakorvausten saajien oikeusturvaa ja täyttää automaattiselle päätöksenteolle asetetut oikeussuojaedellytykset ja perustuslain 21 §:ssä säädettyt oikeusturva-vaatimukset.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella ja koska kriisinratkaisudirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 3 §,
muutetaan 1 §:n 1 momentin 7 kohta, 4 ja 5 § sekä 7 §:n 2 ja 3 momentti sellaisina kuin niistä
ovat 1 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 194/2023, 4 § osaksi laissa 249/2021 ja 5 § laeissa
1175/2016 ja 194/2023, sekä
lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 360/2017 ja 194/2023, uusi 8 kohta
ja 2 §:än, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1175/2016, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6
momentti siirtyy 7 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakausviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakausrahaston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

-
- 7) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli;
8) talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö.
-

2 §

Hallintomaksu

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluville jäsenluottolaitoksille ja keskusyhteisölle lasketaan yhteinen hallintomaksu niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos. Hallintomaksu muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten yhteenlasketuista perusmaksuista sekä 4 §:n 2 kohdassa säädetystä suhteellisesta hallintomaksusta. Yhteenliittymän hallintomaksun suorittaa yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön suorittama perusmaksu jaetaan maksuvelvollisten lukumäärän perusteella ja suhteellinen hallintomaksu jäsenluottolaitosten ta-seiden suhteessa jäsenluottolaitosten kesken maksettavaksi. Viraston luvalla hallintomaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

4 §

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellisen hallintomaksun määrä on:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun talletuspankin ja luottoyhteisön osalta 0,0015 prosenttia taseen loppusummasta;

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitetun yhteenliittymän osalta 0,0015 prosenttia jäsenluottolaitosten yhteenlaskettujen taseiden loppusummasta;

3) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokkaan A kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,0004 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta;

4) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokkaan B kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,0011 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta;

5) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen osalta 0,0011 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta;

6) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen tai kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen osalta 0,056 prosenttia liikevaihdesta.

5 §

Perusmaksu

Perusmaksun määrä on:

1) liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitetun liikepankin, säästöpankkilaisissa (1502/2001) tarkoitetun säästöpankin ja säästöpankkiosakeyhtiön, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitetun osuuspankin, osuuspankkiosakeyhtiön ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen sekä muiden luottolaitosten osalta 1 850 euroa;

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön osalta 1 850 euroa;

3) luottolaitoksen omistusyhteisön osalta 1 850 euroa;

4) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokkaan A tai B kuuluvan sivuliikkeen osalta 1 850 euroa;

5) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen osalta 1 850 euroa;

6) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen tai kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen osalta 1 850 euroa;

7) arvopaperikeskuksen osalta 46 000 euroa;

8) sellaisen keskusvastapuolen elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitetun määritysosapuolen, jonka keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegiossa virasto on jäsenenä, osalta 18 500 euroa;

9) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun keskusvastapuolen osalta 185 000 euroa.

Jos luottolaitoksen omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

7 §

Hallintomaksun määrääminen

Sille, joka tulee maksuvelvolliseksi kesken kalenterivuoden, ensimmäinen hallintomaksu määrätään kertomalla koko kalenterivuoden maksun kahdestoistaosa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, jotka kokonaan tai osittain sisältävät maksuvelvollisuuden alkamisen ja ensimmäisen kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Tässä momentissa tarkoitettu ensimmäinen

mäinen hallintomaksu erääntyy maksettavaksi maksuvelvollisuuden alkamista seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen kalenterivuoden kesäkuun viimeistä päivää. Jos uuden maksuvelvollisen osalta ei ole käytettävissä tietoa 4 §:ssä säädetyn suhteellisen hallintomaksun perusteena olevasta taseesta, laskennallisesta taseesta, yhteenlasketusta taseesta tai liikevaihdosta, ensimmäinen hallintomaksu voidaan määrätä samanaikaisesti ja samoilla perusteilla kuin seuraavan vuoden hallintomaksu.

Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden, maksuvelvollinen on velvollinen suorittamaan koko vuoden suhteellisesta hallintomaksusta niin monta kahdestoistaosaa kuin kalenterivuoden alun ja maksuvelvollisuuden päättymisen väliseen aikaan sisältyvä kalenterikuukausia kokonaan tai osittain. Hakijalle palautetaan niin monta kahdestoistaosaa jo peritvistä suhteellisesta hallintomaksusta kuin maksuvelvollisuuden päättymisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan sisältyy täysiä kalenterikuukausia. Perusmaksua ei palauteta, jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

2.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 20 §, sellaisena kuin se on laissa 407/2019,
muutetaan 2 luvun 1 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentti, 5 luvun 7 §:n 3 momentin 1 kohta, 14 §:n 5 momentti, 6 luvun 1 §:n 3 momentti ja 7 luvun 6 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 236/2021 ja 7 luvun 6 § laissa 28/2020, sekä
lisätään 3 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 224/2019, uusi 6 momentti seuraavasti:

2 luku

Hallinto

1 §

Johtaminen

Virastoa johtaa ylijohtaja, jonka nimittää ja erottaa valtioneuvosto. Ylijohtaja vastaa viraston tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan kehittämisestä sekä tuloksellisuudesta.

Kelpoisuusvaatimuksena ylijohtajan virkaan on valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:ssä säädettyjen vaatimusten lisäksi tehtävän edellyttämä rahoitusmarkkinoiden tuntemus.

Valtiovarainministeriö määrää ylijohtajan esityksestä tämän sijaisen.
Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ylijohtajan sijaisen määräämisestä.

3 luku

Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

4 §

Rahaston varojen sijoitustoimintaa koskeva päätöksenteko

Viraston 4 ja 5 luvussa tarkoitettulla rahastolla on hallitus, joka päättää rahaston riskienhallinnasta, sijoitussuunnitelmista ja -periaatteista sekä ohjaa varoien sijoittamista. Valtiovarainministeriö nimittää hallituksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kolme ja enintään viisi muuta jäsentä. Kullekin jäsenelle nimetään henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen jäsenen tulee olla hvvämäineinen. Hallituksessa on oltava hyvä sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan asiantuntemus.

6 §

Talletussuojarahaston varojen sijoittamista koskevat erityiset säännökset

Edellä 2 momentista poiketen talletussuojarahasto voi pitää maksuliiketilä talletuspankissa rahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamiseksi. Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamiseen ei sovelleta valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 13 §:n nojalla annetun asetuksen säännöksiä maksuliikkeen hoitamisesta valtion maksuliikepankin välityksellä, tilintekijästä, tulotilien päivittäisestä tyhjentämisestä ja menotilien päivittäisestä kattamisesta, maksuliiketilin käyttäjästä, rahaston maksuliikkeen hoitamisesta kirjanpitoyksikön maksuliiketilin tai kassan välityksellä taikka lain 24 c §:n nojalla annettavia Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita maksuliikkeen hoitamisesta.

5 luku

Talletussuoja

7 §

Talletussuojarahaston varojen käyttö

Virasto voi tehdä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen, jos virastolla on perusteltua syytä olettaa, että päätöksen tekemättä jättäminen johtaisi korvausten maksamiseen tallettajille ja kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) virastolle korvausten maksamisesta syntyvän takautumissaamisen ja korvausten maksamisesta aiheutuneiden hallinnollisten kustannusten yhteismäärä olisi suurempi kuin 2 momentin soveltamisesta talletussuojarahastolle talletuspankilta syntyvän takautumissaamisen määrä; ja

14 §

Talletussuojarahaston varojen käyttö kriisinratkaisun rahoittamisessa

Jos talletussuojarahaston osuus kriisinratkaisun kustannuksista on suurempi kuin nettotappiot, jotka talletuspankin konkurssissa olisi ollut katettava talletussuojarahaston varoista, viraston on pyydettävä kriisinratkaisuneuvostoa siirtämään erotusta vastaava osuus talletussuojarahastoon.

6 luku

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

Valtiovarainministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan rahaston hallintoa, taloutta ja ti-
lejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko KHT- tai JHT-tilin-
tarkastajia taikka tilintarkastusyhteisön, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on joko KHT- tai
JHT-tilintarkastaja.

7 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Muutoksenhaku

Viraston 5 luvun 10 §:n ja 11 §:n 1 momentin nojalla annettuun automaattisen päätöksenteon
avulla tuotettuun korvausten maksatuspäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta
säädetään hallintolaissa.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun viraston tämän lain nojalla antamaan
päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksen-
haussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa
laissa (808/2019) säädetään.

Viraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviran-
omainen toisin määrää tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 5 luvun 20 §:n kumoaminen ja 7 luvun 6
§ tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä marraskuuta 2024.

Rahoitusvakausrahastolla tämän lain voimaan tullessa olevaan hallitukseen sovelletaan tämän
lain voimaan tullessa voimassa ollutta 3 luvun 4 §:n 1 momenttia.

3.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 b ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 b §:n 3 momentti ja 10 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 234/2021, seuraavasti:

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

7 b §

Vähimmäisvaatimus maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille, olennaisille tytäryrityksille ja muille suurille laitoksille

Jos 10 §:ää sovellettaessa yhtä useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä yhteisö on kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö tai kolmannen maan yhteisö, joka olisi kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, jos se olisi sijoittautunut ETA-alueelle, kriisinratkaisuviranomaisten on laskettava lisävaatimus jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja kolmannen maan yhteisölle sekä ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle.

10 §

Yhteistyö muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa

Jos yhtä useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä yhteisö on kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö tai kolmannen maan yhteisö, joka olisi kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, jos se olisi sijoittautunut ETA-alueelle, kriisinratkaisuviranomaisten on tarvittaessa tehtävä päätös hyväksyttävien velkojen eristä tehtävistä vähennyksistä EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 e artiklan mukaisesti. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat samalla päättää toimista, joilla minimoidaan ero jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja kolmannen maan yhteisölle EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan perusteella laskettujen vähimmäisvaatimusten ja tämän luvun 7 b §:n 3 momentin perusteella laskettujen lisävaatimusten summan sekä ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle kolmannen maan yhteisönsä laskettujen lisävaatimusten summan ja tämän luvun 7 b §:n 3 momentin perusteella lasketun vähim-

mäisvaatimuksen ja 7 b §:n 3 momentin mukaisen lisävaatimuksen summan välillä. Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen ja kolmannen maan yhteisöjen yhteenlaskettu vaatimus ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin ETA-valtioon sijoittuneen emoyrityksen yhteenlaskettu vaatimus. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat tehdä päätöksen, jos se on maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen kriisinratkaisustrategian mukaista.

Kriisinratkaisuviranomaiset voivat päättää 3 momentissa säädetystä vaatimusten välisen eron vähentämisestä muuttamalla vähimmäisvaatimuksen tasoa tasoittaakseen jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden välisiä eroja kokonaisriskien määrissä. Päätöstä ei saa tehdä kriisinratkaisun kohteena olevien konsernien välisistä vastuista johtuvien erojen poistamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 9.10.2023

Pääministeri

Petteri Orpo

Elinkeinoministeri Wille Rydman

1.

Laki

Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 3 §,
muutetaan 1 §:n 1 momentin 7 kohta, 4 ja 5 § sekä 7 §:n 2 ja 3 momentti sellaisina kuin niistä
ovat 1 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 194/2023, 4 § osaksi laissa 249/2021 ja 5 § laeissa
1175/2016 ja 194/2023, sekä

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 360/2017 ja 194/2023, uusi 8 kohta
ja 2 §:än, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1175/2016, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6
momentti siirtyy 7 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Maksuvelvollinen

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakuusviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakuusrahaston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakuusviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakuusrahaston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

7) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystöiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli.

7) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystöiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli;

8) talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö.

2 §

2 §

Hallintomaksu

Hallintomaksu

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluville jäsenluottolaitoksille ja keskusyhteisölle lasketaan yhteinen hallintomaksu niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos. Hallintomaksu muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten yhteenlaske-
tuista perusmaksuista sekä 4 §:n 2 kohdassa

säädetyistä suhteellisesta hallintomaksusta. Yhteenliittymän hallintomaksun suorittaa yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön suorittama perusmaksu jaetaan maksuvelolisten lukumäärän perusteella ja suhteellinen hallintomaksu jäsenluottolaitosten taseiden suhteessa jäsenluottolaitosten kesken maksettavaksi. Viraston luvalla hallintomaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

3 §

(kumotaan 3 §)

Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen

Jos maksuvelvolliseen on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen sulautunut toinen yritys, sulautuneen yrityksen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan huomioon määrättäessä maksuvelvollisen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät sulautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan.

Jos maksuvelvollinen on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen vastaanottanut toisen yrityksen tai sivuliikkeen liiketoiminnan, liiketoiminnan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan huomioon määrättäessä vastaanottaneen maksuvelvollisen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät liiketoiminnan vastaanottamisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Jos maksuvelvollinen on vastaanottanut vain osan toisen yrityksen tai sivuliikkeen liiketoiminnasta, liiketoiminnan osan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan maksuvelvollisen suhteellista maksua määrättäessä huomioon vain siinä suhteessa kuin luovutettu liiketoiminnan osa on liiketoiminnan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen koko liiketoiminnasta. Luovutettua liiketoimintaa tai sen osaa ei oteta huomioon määrättäessä liiketoiminnan tai sen osan

luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen suhteellista maksua liiketoiminnan luovuttamisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseltä ajalta.

Jos yritys on viimeksi päättäneen tilikauden jälkeen jakautunut kahdeksi tai useammaksi yritykseksi siten, että vähintään yksi vastaanottavista yrityksistä on maksuvelvollinen, se suhteellinen osuus jakautuneen yrityksen taseen loppusummasta tai liikevaihdon määrästä, joka vastaa jakautuneelta yritykseltä saadun nettovarallisuuden suhdetta jakautuneen yrityksen nettovarallisuuteen ennen jakautumista, otetaan huomioon määrättäessä kunkin vastaanottavan maksuvelvollisen yrityksen suhteellista maksua niiltä kuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät jakautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Jos jakautunut yritys on maksuvelvollinen eikä se purkaudu jakautumisen yhteydessä, sitä suhteellista osuutta jakautuneen yrityksen taseen loppusummasta tai liikevaihdon määrästä, joka vastaa jakautumisessa luovutetun nettovarallisuuden suhdetta yrityksen nettovarallisuuteen ennen jakautumista, ei oteta huomioon määrättäessä jakautuneen yrityksen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät jakautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään yrityksestä, sovelletaan myös muuhun oikeushenkilöön.

4 §

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellisen hallintomaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina

4 §

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellisen hallintomaksun määrä on:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun talletuspankin ja luottovhteisön osalta 0,0015 prosenttia taseen loppusummasta;

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitetun yhteenliittymän osalta 0,0015 prosenttia jäsenluottolaitosten yhteenlaskettujen taseiden loppusummasta;

		maksu- perusteesta
luottolaitostoimin- nasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppu- summa	0,0008
luottolaitostoimin- nasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppu- summa	0,0008
ulkomaisen ETA- luottolaitoksen si- vuliike, luokka A	lasken- nallisen taseen loppu- summa	0,0002
ulkomaisen ETA- luottolaitoksen si- vuliike, luokka B	lasken- nallisen taseen loppu- summa	0,0006
kolmannen maan luottolaitoksen si- vuliike	lasken- nallisen taseen loppu- summa	0,0006
luottolaitosten ja sijoituspalveluyri- tysten kriisinrat- kaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyri- tys	liike- vaihto	0,03
luottolaitosten ja sijoituspalveluyri- tysten kriisinrat- kaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyri- tys	liike- vaihto	0,03

3) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokkaan A kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,0004 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta:

4) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokkaan B kuuluvan sivuliikkeen osalta 0,0011 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta:

5) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen osalta 0,0011 prosenttia laskennallisen taseen loppusummasta:

6) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettun sijoituspalveluyrityksen tai kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen osalta 0,056 prosenttia liikevaihdosta.

Suhteellinen hallintomaksu peritään maksuvelvolliselta sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana maksuvelvollisen toimilupa on peruttu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut.

5 §

Perusmaksu

Perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankki- laissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	1 000
säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki	1 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos	1 000
muu luottolaitos	1 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu	1 000

5 §

Perusmaksu

Perusmaksun määrä on:

1) liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettuna liikepankin, säästöpankkilain (1502/2001) tarkoitettuna säästöpankin ja säästöpankkiosakeyhtiön, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettuna osuuspankin, osuuspankkiosakeyhtiön ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen sekä muiden luottolaitosten osalta 1 850 euroa:

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettuna talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön osalta 1 850 euroa:

3) luottolaitoksen omistusyhteisön osalta 1 850 euroa:

4) ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokkaan A tai B kuuluvan sivuliikkeen osalta 1 850 euroa:

5) kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen osalta 1 850 euroa:

6) luottolaitosten ja sijoituspalveluvirtusten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettuna sijoituspalveluvirtuksen tai kolmannen maan sijoituspalveluvirtuksen osalta 1 850 euroa:

7) arvopaperikeskuksen osalta 46 000 euroa:

8) sellaisen keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettuna määräytösosapuolen, jonka keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegiossa virasto on jäsenenä, osalta 18 500 euroa:

9) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystöiminnasta annetussa laissa tarkoitettuna keskusvastapuolen osalta 185 000 euroa.

talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	
luottolaitoksen omistusyhteisö	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	1 000
arvopaperikeskus	25 000
keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkkailuasetuksen 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettu määritysosapuoli, jonka keskusvastapuolen kriisintarkkailukollegiossa virasto on jäsenenä	10 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	100 000

Jos luottolaitoksen omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

Jos luottolaitoksen omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

7 §

Hallintomaksun määrääminen

7 §

Hallintomaksun määrääminen

Sille, joka tulee maksuvelvolliseksi kesken kalenterivuoden, ensimmäinen hallintomaksu määrätään kertomalla koko kalenterivuoden maksun kahdestoistaosa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät maksuvelvollisuuden alkamisen ja ensimmäisen kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Tässä momentissa tarkoitettu ensimmäinen hallintomaksu erääntyy maksettavaksi maksuvelvollisuuden alkamista seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen kalenterivuoden kesäkuun viimeistä päivää.

Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden, maksuvelvolliselle palautetaan hakemuksesta niin monta kahdestoistaosaa peritystä hallintomaksusta kuin maksuvelvollisuuden päättymisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan sisältyy täysiä kalenterikuukausia.

Sille, joka tulee maksuvelvolliseksi kesken kalenterivuoden, ensimmäinen hallintomaksu määrätään kertomalla koko kalenterivuoden maksun kahdestoistaosa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät maksuvelvollisuuden alkamisen ja ensimmäisen kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Tässä momentissa tarkoitettu ensimmäinen hallintomaksu erääntyy maksettavaksi maksuvelvollisuuden alkamista seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen kalenterivuoden kesäkuun viimeistä päivää. *Jos uuden maksuvelvollisen osalta ei ole käytettävissä tietoa 4 §:ssä säädetyn suhteellisen hallintomaksun perusteena olevasta taseesta, laskennallisesta taseesta, yhteenlasketusta taseesta tai liikevaihdosta, ensimmäinen hallintomaksu voidaan määrätä samanaikaisesti ja samoilla perusteilla kuin seuraavan vuoden hallintomaksu.*

Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden, *maksuvelvollinen on velvollinen suorittamaan koko vuoden suhteellisesta hallintomaksusta niin monta kahdestoistaosaa kuin kalenterivuoden alun ja maksuvelvollisuuden päättymisen väliseen aikaan sisältyv kalenterikuukausia kokonaan tai osittain. Hakijalle palautetaan* niin monta kahdestoistaosaa *jo* peritystä *suhteellisesta* hallintomaksusta kuin maksuvelvollisuuden päättymisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan sisältyy täysiä kalenterikuukausia. *Perusmaksua ei palauteta, jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 20 §, sellaisena kuin se on laissa 407/2019,

muutetaan 2 luvun 1 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentti, 5 luvun 7 §:n 3 momentin 1 kohta, 14 §:n 5 momentti, 6 luvun 1 §:n 3 momentti ja 7 luvun 6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 6 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 236/2021 ja 7 luvun 6 § laissa 28/2020, sekä

lisätään 3 luvun 6 §:än, sellaisena kuin se on osaksi laissa 224/2019, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Hallinto

Hallinto

1 §

1 §

Johtaminen

Johtaminen

Virastoa johtaa ylijohtaja, jonka nimittää ja erottaa valtioneuvosto. Ylijohtaja vastaa viraston tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan kehittamisestä sekä tuloksellisuudesta.

Ylijohtajan toimikausi on viisi vuotta ja hänet voidaan valita enintään kahdelle perättäiselle toimikaudelle.

Kelpoisuusehtona ylijohtajan virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä *monipuolinen kokemus ja* rahoitusmarkkinoiden tuntemus *sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.*

Ylijohtajan ollessa estynyt hänen sijaisenaan toimii valtiovarainministeriön hänen sijaisekseen nimittämä viraston virkamies.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ylijohtajan sijaisen nimeämisestä.

Virastoa johtaa ylijohtaja, jonka nimittää ja erottaa valtioneuvosto. Ylijohtaja vastaa viraston tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan kehittamisestä sekä tuloksellisuudesta.

Kelpoisuusvaatimuksena ylijohtajan virkaan *on valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:ssä säädettyjen vaatimusten lisäksi* tehtävän edellyttämä rahoitusmarkkinoiden tuntemus.

Valtiovarainministeriö määrää ylijohtajan esityksestä tämän sijaisen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ylijohtajan sijaisen määräämisestä.

3 luku

3 luku

Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

4 §

4 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Rahaston varojen sijoitustoimintaa koskeva päätöksenteko

Rahaston varojen sijoitustoimintaa koskeva päätöksenteko

Viraston 4 ja 5 luvussa tarkoitetulla rahastolla on hallitus, joka päättää rahaston riskienhallinnasta, sijoitussuunnitelmista ja -periaatteista sekä ohjaa varojen sijoittamista. Valtiovarainministeriö nimittää hallituksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kolme ja enintään viisi muuta jäsentä. Kullekin jäsenelle nimitetään henkilökohtainen varajäsen.

Viraston 4 ja 5 luvussa tarkoitetulla rahastolla on hallitus, joka päättää rahaston riskienhallinnasta, sijoitussuunnitelmista ja -periaatteista sekä ohjaa varojen sijoittamista. Valtiovarainministeriö nimittää hallituksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kolme ja enintään viisi muuta jäsentä. Kullekin jäsenelle nimitetään henkilökohtainen varajäsen. *Hallituksen jäsenen tulee olla hyvämaineinen. Hallituksessa on oltava hyvää sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan asiantuntemus.*

6 §

Talletussuojarahaston varojen sijoittamista koskevat erityiset säännökset

6 §

Talletussuojarahaston varojen sijoittamista koskevat erityiset säännökset

Edellä 2 momentista poiketen talletussuojarahasto voi pitää maksuliiketiliiä talletuspankissa rahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamiseksi. Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen hoitamiseen ei sovelleta valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 13 §:n nojalla annetun asetuksen säännöksiä maksuliikkeen hoitamisesta valtion maksuliikepankin välityksellä, tilintekijästä, tuloilien päivittäisestä tyhjentämisestä ja menotilien päivittäisestä kattamisesta, maksuliiketilin käyttäjästä, rahaston maksuliikkeen hoitamisesta kirjanpitoyksikön maksuliiketilin tai kassan välityksellä taikka lain 24 c §:n nojalla annettavia Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita maksuliikkeen hoitamisesta.

5 luku

Talletussuoja

7 §

5 luku

Talletussuoja

7 §

*Talletussuojarahaston varojen käyttö**Talletussuojarahaston varojen käyttö*

Virasto voi tehdä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen, jos virastolla on perusteltua syytä olettaa, että päätöksen tekemättä jättäminen johtaisi korvausten maksamiseen tallettajille ja kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) *joko* virastolle korvausten maksamisesta syntyvän takautumissaamisen ja korvausten maksamisesta aiheutuneiden hallinnollisten kustannusten yhteismäärä olisi suurempi kuin 2 momentin soveltamisesta talletussuojarahastolle talletuspankilta syntyvän takautumissaamisen määrä *tai talletussuojarahaston varojen käyttö korvausten maksamiseen tallettajille talletuskannan siirron sijasta todennäköisesti vaarantaisi luottamuksen Suomen rahoitusjärjestelmän vakauteen*; ja

Virasto voi tehdä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen, jos virastolla on perusteltua syytä olettaa, että päätöksen tekemättä jättäminen johtaisi korvausten maksamiseen tallettajille ja kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) virastolle korvausten maksamisesta syntyvän takautumissaamisen ja korvausten maksamisesta aiheutuneiden hallinnollisten kustannusten yhteismäärä olisi suurempi kuin 2 momentin soveltamisesta talletussuojarahastolle talletuspankilta syntyvän takautumissaamisen määrä; ja

14 §

14 §

*Talletussuojarahaston varojen käyttö kriisintarkaisun rahoittamisessa**Talletussuojarahaston varojen käyttö kriisintarkaisun rahoittamisessa*

Jos kerättyjen talletussuojamaksujen osuus nettotappioista on suurempi kuin osuus, joka talletuspankin konkurssissa olisi ollut katettava kriisintarkaisurahaston varoista, viraston on siirrettävä erotusta vastaava osuus talletussuojarahastoon.

Jos talletussuojarahaston osuus *kriisintarkaisun kustannuksista* on suurempi kuin *nettotappiot, jotka* talletuspankin konkurssissa olisi ollut katettava *talletussuojarahaston* varoista, viraston on *pyydyttävä kriisintarkaisuneuvostoa siirtämään* erotusta vastaava osuus talletussuojarahastoon.

20 §

(kumotaan 5 luvun 20 §)

Automaattiset päätökset

Virasto voi tämän luvun mukaisessa korvausten maksatuksessa tehdä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2016/679 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä ja allekirjoittaa päätökset koneellisesti.

6 luku

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

Valtiovarainministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko Keskukskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajia.

7 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Muutoksenhaku

Viraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Viraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

6 luku

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

Valtiovarainministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko KHT- tai JHT-tilintarkastajia taikka tilintarkastusyhteisön, jonka päiv vastuullinen tilintarkastaja on joko KHT- tai JHT-tilintarkastaja.

7 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Muutoksenhaku

Viraston 5 luvun 10 §:n ja 11 §:n 1 momentin nojalla annettuun automaattisen päätöksenteon avulla tuotettuun korvausten maksuspäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun viraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Viraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 5 luvun 20 §:n kumoaminen ja 7 luvun 6 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä marraskuuta 2024.

Rahoitusvakausrahostolla tämän lain voimaan tullessa olevaan hallitukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olutta 3 luvun 4 §:n 1 momenttia.

3.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 b ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 b §:n 3 momentti ja 10 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 234/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 luku

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

7 b §

7 b §

Vähimmäisvaatimus maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille, olennaisille tytäryrityksille ja muille suurille laitoksille

Vähimmäisvaatimus maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille, olennaisille tytäryrityksille ja muille suurille laitoksille

Jos kriisinratkaisun kohteena on useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, viraston on laskettava lisävaatimus jo-

Jos 10 §:ää sovellettaessa yhtä useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä yhteisö on kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö tai kolmannen

Voimassa oleva laki

kaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle sekä ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle.

10 §

Yhteistyö muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa

Jos kriisinratkaisun kohteena on useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, kriisinratkaisuviranomaisten on tarvittaessa tehtävä päätös hyväksyttävien velkojen eristä tehtävistä vähennyksistä EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 e artiklan mukaisesti. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat samalla päättää toimista, joilla minimoidaan ero tämän luvun 7 b §:n 3 momentin mukaisesti laskettujen jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle laskettujen vähimmäisvaatimuksien välillä, noudattaen laskuissa lisäksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artiklaa. Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön vähimmäisvaatimus ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin ETA-valtioon sijoittuneen emoyrityksen vähimmäisvaatimus. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat tehdä päätöksen, jos se on maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen kriisinratkaisusuunnitelman mukaista.

Ehdotus

maan yhteisö, joka olisi kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, jos se olisi sijoittautunut ETA-alueelle, kriisinratkaisuviranomaisten on laskettava lisävaatimus jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja kolmannen maan yhteisölle sekä ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle.

10 §

Yhteistyö muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa

Jos yhtä useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä yhteisö on kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö tai kolmannen maan yhteisö, joka olisi kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, jos se olisi sijoittautunut ETA-alueelle, kriisinratkaisuviranomaisten on tarvittaessa tehtävä päätös hyväksyttävien velkojen eristä tehtävistä vähennyksistä EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 e artiklan mukaisesti. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat samalla päättää toimista, joilla minimoidaan ero jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja kolmannen maan yhteisölle EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan perusteella laskettujen vähimmäisvaatimusten ja tämän luvun 7 b §:n 3 momentin perusteella laskettujen lisävaatimusten summan sekä ETA-valtioon sijoittuneelle emoyritykselle kyseisen asetuksen 12 a artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan perusteella lasketun vähimmäisvaatimuksen ja 7 b §:n 3 momentin mukaisen lisävaatimuksen summan välillä. Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen ja kolmannen maan yhteisöjen yhteenlaskettu vaatimus ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin ETA-valtioon sijoittuneen emoyrityksen yhteenlaskettu vaatimus. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat tehdä päätöksen, jos se on maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen kriisinratkaisustrategian mukaista.

Voimassa oleva laki

Kriisinratkaisuviranomaiset voivat päättää 3 momentissa säädetystä *vähimmäisvaatimusten* välisten erojen vähentämisestä muuttamalla vähimmäisvaatimuksen tasoa tasoittaakseen jäsenvaltioiden välisiä eroja kokonaisriskien määrissä. Päätöstä ei saa tehdä kriisinratkaisun kohteena olevien konsernien välisistä vastuista johtuvien erojen poistamiseksi.

Ehdotus

Kriisinratkaisuviranomaiset voivat päättää 3 momentissa säädetystä vaatimusten välisen eron vähentämisestä muuttamalla vähimmäisvaatimuksen tasoa tasoittaakseen jäsenvaltioiden *tai kolmansien maiden* välisiä eroja kokonaisriskien määrissä. Päätöstä ei saa tehdä kriisinratkaisun kohteena olevien konsernien välisistä vastuista johtuvien erojen poistamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .